

บทที่ 4

การลงทุนโดยตรงของจีนในไทย: พัฒนาการและลักษณะการลงทุน

นโยบายสี่ทันสมัย (Four Modernization) ได้นำไปสู่การเปิดประเทศของจีน ใน ค.ศ. 1978 ภายใต้การนำของเติ้งเสี่ยวผิง ผู้นำรุ่นสองต่อจากเหมาเจ๋อตง แม้ว่าจีนจะเน้นการเชิญชวนให้ต่างประเทศเข้ามาลงทุนในจีน แต่จีนก็เริ่มสนับสนุนให้วิสาหกิจจีนไปลงทุนในต่างประเทศเพื่อหาประสบการณ์ การลงทุนโดยตรงของจีนในต่างประเทศได้ขยายตัวอย่างมากในทศวรรษ 1990 โดยเฉพาะหลังจากวิกฤตทางเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จีนได้รับผลกระทบไม่มากนัก ในบรรดาประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จีนได้เข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากที่สุด เป็นมูลค่ารวม 214.7 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา ใน ค.ศ. 2002

บทที่ 4 นี้นำเสนอ การลงทุนของจีนในประเทศไทย ในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตใน ค.ศ. 1975 จนถึง ค.ศ. 2006 โดยพิจารณา 4 ประเด็นสำคัญ คือ ประเด็นที่ 1 เป็นภาพรวมการลงทุนของจีนในไทย ประเด็นที่ 2 คือ พัฒนาการการลงทุนของจีนในไทย ประเด็นที่ 3 เน้นลักษณะของบริษัทจีนที่เข้ามาลงทุนในไทย และประเด็นที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบลักษณะสำคัญของบริษัทจีน

4.1 ภาพรวมการลงทุนของจีนในไทย

ประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต เมื่อ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1975 แต่สถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศทั้งสอง ทำให้ความสัมพันธ์ในระยะแรกไม่สู้ราบรื่นนัก จนกระทั่งเติ้งเสี่ยวผิงกลับมาใช้อำนาจทางการเมืองภายหลังการลดอำนาจของเหมาเจ๋อตงและสามารถกระชับอำนาจ อีกทั้งผลักดันนโยบายสี่ทันสมัยตั้งแต่ ค.ศ. 1978 และในประเทศไทย พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของไทย อีกทั้งเยือนจีนอย่างเป็นทางการเพื่อกระชับความสัมพันธ์ไทย-จีน ยิ่งไปกว่านั้นความร่วมมือระหว่างไทยกับจีนในการแก้ไขปัญหาแก้มูกูชา จากการยึดครองโดยเวียดนามตั้งแต่ ค.ศ. 1979 ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนใกล้ชิดกันมากในทศวรรษ 1980

การเข้ามาลงทุนของจีนในไทยจึงได้เริ่มในช่วงทศวรรษ 1980 นี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากที่ไทยและจีนได้ลงนามในความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาล

แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อการส่งเสริมและการคุ้มครองการลงทุน เมื่อ เดือนมีนาคม ค.ศ. 1985 โดยมีสาระสำคัญว่า

“ในกรณีที่ภาคีคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเวนคืนการลงทุนของบริษัทซึ่งได้ก่อตั้งขึ้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในส่วนใด ๆ ของอาณาเขตของตน และซึ่งคนชาติหรือบริษัทของภาคีคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเป็นเจ้าของหุ้นอยู่ภาคีคู่สัญญาฝ่ายนั้นยืนยันว่า จะให้บทบัญญัติในวรรคหนึ่งของข้อนี้ เท่าที่จำเป็นในอันที่จะให้มีการประกันการจ่ายค่าทดแทนตามที่ระบุไว้ในข้อนั้นแก่คนชาติหรือบริษัทของภาคีคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นเจ้าของหุ้นนั้น ๆ...

ในกรณีที่การลงทุนของคนชาติหรือบริษัทของภาคีคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งได้รับความสูญเสียในอาณาเขตของภาคีคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เนื่องจากสงครามหรือการขัดกันทางอาวุธอย่างอื่น ภาวะฉุกเฉินของชาติ การจลาจลหรือการก่อความวุ่นวายในอาณาเขตของภาคีคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง คนชาติหรือบริษัทที่เกี่ยวข้องจะได้รับผลปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือที่เกี่ยวข้องใด ๆ ซึ่งภาคีคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง อาจกำหนดขึ้นที่เป็นการอนุเคราะห์ไม่ด้อยกว่าที่คนชาติหรือบริษัทของรัฐที่สามใด ๆ จะได้รับในสภาพการณ์อย่างเดียวกัน...”¹

ธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank Of Thailand: BOT) รายงานว่า ระหว่าง ค.ศ. 1987-2003 มีบริษัทจีนนำเงินเข้ามาลงทุน 114.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ส่วนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) รายงานว่า ในช่วง ค.ศ. 1987-2005 บริษัทจีนได้ยื่นขออนุมัติโครงการเพื่อการลงทุน 214 โครงการ แต่บริษัทจีนได้รับการสนับสนุน 161 โครงการ มูลค่า 31,505.7 ล้านบาท ในขณะที่กระทรวงพาณิชย์ รายงานว่า ในช่วง ค.ศ. 1997-2003 มีบริษัทจีนเข้ามาลงทุน 60 บริษัท และข้อมูลภาคเอกชน สมาคมวิสาหกิจไทย-จีน (Chinese-Thai Enterprises Association) รายงานว่า มีบริษัทจีนเข้ามาลงทุน 58 บริษัท

ส่วนข้อมูลฝ่ายจีนกระทรวงพาณิชย์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน (MOFCOM) ได้รายงานว่า ในช่วง ค.ศ. 1979-2003 มีบริษัทจีนเข้ามาลงทุนในประเทศไทย 234 โครงการ มูลค่า 214.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา แต่สถานเอกอัครราชทูตจีนในไทย รายงานว่า มีบริษัทจีนเข้ามาลงทุน 69 บริษัท โดยที่ข้อมูลขององค์การการค้าและการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNCTAD)

¹ “ความตกลง ระหว่าง รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กับ รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน” ใน จุลชีพ ชินวรโรณ, สัมพันธไมตรี ไทย-จีน ทศวรรษแห่งมิตรภาพ พ.ศ. 2518-2528 โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2528, น. 114.

ในช่วง ค.ศ. 1979-2002 แจ้งว่า จีนเข้ามาลงทุนในไทย 234 โครงการ มูลค่า 214.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ² (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1

การเปรียบเทียบข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการลงทุนของจีนในไทย

หน่วยงาน / ระยะเวลา	จำนวนโครงการ	จำนวนบริษัทจีน	มูลค่าการลงทุน
UNCTAD (1979-2002)	234	-	214.7 (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)
กระทรวงพาณิชย์จีน (1979-2003)	245	-	263.8 (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)
สถานทูตจีนในไทย (2003)	-	69	-
ธนาคารแห่งประเทศไทย (1987-2003)	-	-	114.9 (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (1987-2005)	161	145	31,505.7 (ล้านบาท)
กระทรวงพาณิชย์ (1997-2003)	-	60	-
สมาคมวิสาหกิจไทย-จีน (2003)	-	58	-

ที่มา: รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานทั้งของไทยและจีนที่เกี่ยวกับการลงทุนของจีนในไทย

ดังนั้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของจีนในไทย มีความแตกต่างกันทั้งรายงานขององค์การระหว่างประเทศ เช่น UNCTAD ข้อมูลของฝ่ายจีน กระทรวงพาณิชย์จีน และสถานทูตจีน และข้อมูลของฝ่ายไทย เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงพาณิชย์ และสมาคมวิสาหกิจไทย-จีน แต่ข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะมีความครอบคลุมทั้งมูลค่าการลงทุน จำนวนโครงการ และจำนวนบริษัทจีน โดยการศึกษาจะนำข้อมูลทั้งฝ่ายจีนและไทยมาประกอบการพิจารณา เพื่อให้ครอบคลุมของงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการลงทุนของจีนในไทย

การเข้ามาลงทุนของจีนในไทย จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ตั้งแต่ในช่วง ค.ศ. 1987- 2005 พบว่า มีบริษัทจีนเข้ามายื่นขออนุมัติการสนับสนุนการลงทุนใน ค.ศ. 1987 ซึ่งในปีแรก บริษัทจีนยังไม่ได้รับการอนุมัติ หลังจากนั้นบริษัทจีนก็ได้รับการ

² "China: an emerging outward investor," <<http://www.unctad.org/sections/dite fdistart/docs/china ebrie f en.pdf>>, December 2003.

อนุมัติเพิ่มขึ้น ในช่วง ค.ศ. 1987-2005 บริษัทจีนได้ยื่นขออนุมัติ 214 โครงการ แต่ผ่านการอนุมัติ 161 โครงการ มูลค่า 31,505.7 ล้านบาท (ตารางที่ 4.2) แม้ว่าการลงทุนจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเอเชีย ค.ศ. 1997 มีการลงทุนน้อยที่สุด 45 ล้านบาท และใน ค.ศ. 2001 จีนเข้ามาลงทุนมากที่สุด มีมูลค่า 8,690.4 ล้านบาท โครงการที่ได้รับการส่งเสริมเพิ่มขึ้น ในช่วงหลัง ค.ศ. 2000 จนถึงปัจจุบัน มี 81 โครงการ มูลค่า 19,728.2 ล้านบาท

ตารางที่ 4.2

การลงทุนโดยตรงของจีนในไทย ค.ศ. 1987-2005

ปี ค.ศ.	จำนวนโครงการ ยื่นขออนุมัติ	จำนวนโครงการ ผ่านการอนุมัติ	จำนวนเงินลงทุนผ่านการอนุมัติ หน่วย: ล้านบาท
1987	2	-	-
1988	22	12	1,027.2
1989	21	14	782.5
1990	13	12	3,409.6
1991	4	3	774.3
1992	5	1	50.0
1993	19	13	1,732.3
1994	11	6	2,241.4
1995	2	5	196.3
1996	6	4	889.4
1997	2	1	45.0
1998	11	2	69.4
1999	16	7	560.1
2000	5	17	2,550.9
2001	15	12	8,690.4
2002	12	7	379.2
2003	15	10	1,389.6
2004	20	20	4,432.5
2005	19	15	2,285.6
รวม	214	161	31,505.7

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2006

การลงทุนของบริษัทจีนในไทยนั้น มีบริษัทจีนได้สนใจลงทุนด้านเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรมากที่สุด 52 โครงการ รองลงมา มีการลงทุนในด้านเคมีภัณฑ์กระดาษและพลาสติก 32 โครงการ อุตสาหกรรมและสิ่งทอ 24 โครงการ โลหะเครื่องจักรและอุปกรณ์ก่อสร้าง 19 โครงการ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 17 โครงการ เหมืองแร่เชรามิคและโลหะ 12 โครงการ และด้านการบริการและสาธารณะประโยชน์ 5 โครงการ ในส่วนมูลค่าการลงทุน มีการลงทุนด้านเคมีภัณฑ์ กระดาษและพลาสติกมากที่สุด มูลค่า 7,427 ล้านบาท รองลงมา อุตสาหกรรมและสิ่งทอ มูลค่า 6,713.5 ล้านบาท เกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร มูลค่า 5,105.8 ล้านบาท ด้านโลหะเครื่องจักรและอุปกรณ์การก่อสร้าง มูลค่า 3,868.9 ล้านบาท ด้านเหมืองแร่เชรามิคและโลหะ มูลค่า 3,240.2 ล้านบาท ด้านบริการ มูลค่า 3,120.3 ล้านบาท และเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มูลค่า 1,984.9 ล้านบาท ตามลำดับ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3

ประเภทกิจการและจำนวนโครงการของจีนในไทย ค.ศ. 1987-2005

สาขา	จำนวนโครงการ	มูลค่า (ล้านบาท)
เกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร	52	5,105.9
เหมืองแร่ เชรามิค และโลหะ	12	3,240.2
อุตสาหกรรมและสิ่งทอ	24	6,713.5
โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ก่อสร้าง	19	3,868.9
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	17	1,984.9
เคมีภัณฑ์ กระดาษ และพลาสติก	32	7,427.0
บริการและสาธารณะประโยชน์	5	3,120.3
รวม	161	31,505.7

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2006

ในสาขาการลงทุนของจีนในไทยนั้น โดยแบ่งการลงทุน 7 สาขา (ตาราง 4.3) กล่าวคือ

1. การลงทุนในสาขาเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เช่น Changlong Foods Co., Ltd., T.S. Wattana Co., Ltd., Hua Tai Rubber Co., Ltd., Thai Yok Rubber Co., Ltd., Sangsirikankaset Co., Ltd., Thai-China Chonburi Rice Co., Ltd. และ Burapha Rubber Co., Ltd. เป็นต้น

2. การลงทุนในสาขาเหมืองแร่ เซรามิคและโลหะ เช่น New Moon Industrial Co., Ltd., Sunhing Daimon Co., Ltd., Rung Siam Fertilizer Co., Ltd., Global Gypsum Co., Ltd., และ Sino Siam Biltechnique Co., Ltd. เป็นต้น

3. การลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมและสิ่งทอ เช่น P.H. Garment Manufacturing (Thailand) Co., Ltd., Thai Silk Agroindustry Co., Ltd., Royal Can Industries Co., Ltd., Siam China Parawood Co., Ltd. และ Success Link Co., Ltd. เป็นต้น

4. การลงทุนในสาขาโลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ก่อสร้าง เช่น Asia Thai Thong Metal Co., Ltd. และ Holley Hangshen Electric (Thailand) Co., Ltd. เป็นต้น

5. การลงทุนในสาขาเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เช่น Linkword Electronic (Thailand) Co., Ltd., Compass East Industry (Thailand), Public Mingar Technology (Thailand) Co., Ltd. และ Wonderful Thai Electronics Co., Ltd., เป็นต้น

6. การลงทุนในสาขาเคมีภัณฑ์ กระดาษและพลาสติก เช่น Tonrich Plastic Factory (Thailand) Co. Ltd. Thai Chong Chemical Industrial Co., Ltd., NGL Chemical (Thailand) Co., Ltd. และ T.Krungthai Industries Public Co., Ltd. เป็นต้น

7. การลงทุนในสาขบริการและสาธารณะประโยชน์ เช่น Tong Thai Real Estate Co., Ltd. Phuket Merlin Co., Ltd., Asia Hotel Public Co., Ltd. และ Rojana Realestate Co., Ltd., เป็นต้น

4.2 พัฒนาการการลงทุนของจีนในไทย

การศึกษา การลงทุนของจีนในไทย จะเริ่มตั้งแต่การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตเมื่อ ค.ศ. 1975 จนถึงปัจจุบัน โดยจะแบ่งระยะเวลาของความสัมพันธ์ไทย-จีน เป็น 3 ช่วง คือ ช่วงแรกเริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 1975-1991 เนื่องจากไทยและจีนมีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต และมีข้อตกลงทางด้านเศรษฐกิจทั้งในเรื่องการค้าและการลงทุน อีกทั้งจีนเริ่มเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพื่อหาประสบการณ์ในประเทศ ช่วงที่สอง ระหว่าง ค.ศ. 1992-1997 ซึ่งเป็นช่วงหลัง ยุคสงครามเย็น และขณะเดียวกันก็เป็นช่วงที่เติ้งเสี่ยวผิงล่องใต้เพื่อผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน จีนยังคงขยายการลงทุนแต่มีได้มานัก และช่วงที่สาม เริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 1998-จนถึงปัจจุบัน ในช่วงนี้บริษัทจีนเข้ามาลงทุนในไทยเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากจีนมียุทธศาสตร์การออกไป

ลงทุนในต่างประเทศ (Go Out Strategy) อีกทั้งในช่วงนี้ยังมีความร่วมมือทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ระหว่างไทยกับจีนในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และกลุ่มประเทศอาเซียนอีกด้วย

(1) การลงทุนของจีนในไทยในช่วง ค.ศ. 1975-1991

การลงทุนของจีนในไทยในช่วงแรกหลังการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต ค.ศ. 1975 ความสนใจของจีนต่อการลงทุนในประเทศไทยได้เริ่มหลังจากที่รัฐบาลไทยและจีนได้มีความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน ใน ค.ศ. 1985 เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน คุณพรรณี เจริญสุทธา ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ไทยเริ่มมีการบันทึกข้อมูลใน ค.ศ. 1987³ ซึ่งเป็นช่วงแรกที่บริษัทจีนได้เข้ามายื่นขอสนับสนุนการลงทุน 2 โครงการ หลังจากนั้นบริษัทจีนได้ยื่นขออนุมัติการลงทุนใน ค.ศ. 1988 ถึง 22 โครงการ แต่ผ่านการอนุมัติการลงทุน 12 โครงการ มูลค่า 1,027.2 ล้านบาท ใน ค.ศ. 1989 มีการลงทุน 14 โครงการ และใน ค.ศ. 1990 มีการลงทุน 12 โครงการ มีมูลค่ามากที่สุด 3,409.6 ล้านบาท การลงทุนของจีนในไทยในช่วง ค.ศ. 1978-1991 พบว่า มีบริษัทจีนที่ผ่านการอนุมัติ 41 โครงการ มูลค่า 5,993.5 ล้านบาท มีการลงทุนด้านเกษตรมากที่สุด 22 โครงการ รองลงมาด้านอุตสาหกรรมและสิ่งทอ 5 โครงการ โลหะและเครื่องจักร 5 โครงการ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์และกระดาษ การบริการตามลำดับ และมีการลงทุนในด้านเหมืองแร่และเขรามิคน้อยที่สุด ในส่วนมูลค่าการลงทุนมีการลงทุนในภาคบริการมากที่สุด มูลค่า 2,787.1 ล้านบาท รองลงมาด้านการเกษตร มูลค่า 1,626.4 ล้านบาท เคมีภัณฑ์และกระดาษ โลหะและเครื่องจักร อุตสาหกรรมและสิ่งทอ เหมืองแร่และเขรามิค ตามลำดับ

การเข้ามาลงทุนของจีนในไทยในช่วงแรกนั้น เลขาธิการสมาคมวิสาหกิจไทย-จีน Mr. Gui Fu Zhao⁴ ได้กล่าวว่า “รัฐบาลจีนได้มีนโยบายสนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจจีนออกไปตั้งโรงงาน และดำเนินกิจการการค้าเพื่อแสวงหาตลาดใหม่ในต่างประเทศ และการแสวงหาประสบการณ์ในต่างประเทศ โดยมีการสนับสนุนให้บริษัทจีนเข้ามาลงทุนในไทย” แต่ทั้งนี้ นายวิบูลย์ ตังกิตติภาภรณ์ ได้กล่าวว่า “การดำเนินกิจการของบริษัทจีนในไทยในช่วงแรกมีปัญหาเกี่ยวกับส่วนคนไทยจนบริษัทอยู่ในสถานะการขาดทุน ด้วยเหตุผลของการขาดประสบการณ์การลงทุน

³ สัมภาษณ์ พรรณี เจริญสุทธา, เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 17 กุมภาพันธ์ 2004.

⁴ สัมภาษณ์ Mr. Gui Fu Zhao, เลขาธิการสมาคมวิสาหกิจไทย-จีน, 15 กันยายน 2004. ซึ่งเป็นผู้บริหารบริษัทแรกๆ ของจีนที่เข้ามาลงทุนในไทย คือ Thai-China Non-ferrous Metals International Co., Ltd. และ New Moon Industrial Co., Ltd.

ในต่างประเทศทำให้ต้องเลิกกิจการไปเป็นจำนวนมาก หลังจากนั้นก็มีควมระมัดระวังในการลงทุนเพิ่มขึ้น"⁵

(2) การลงทุนของจีนในไทยในช่วง ค.ศ. 1992-1997

การลงทุนของจีนในช่วง ค.ศ. 1992-1997 ซึ่งเป็นช่วงหลังยุคสงครามเย็นจนถึงการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในเอเชีย ในช่วงนี้ พบว่า มีการขออนุมัติ 43 โครงการ ได้รับการอนุมัติ 29 โครงการ มูลค่า 5,154.1 ล้านบาท บริษัทจีนได้สนใจลงทุนในโครงการด้านเคมีภัณฑ์และกระดาษมากที่สุด 9 โครงการ รองลงมา มีการลงทุนในด้านเกษตร 8 โครงการ การลงทุนด้านเหมืองแร่และเซรามิค 7 โครงการ โลหะและเครื่องจักร อุตสาหกรรมและสิ่งทอ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ ในส่วนมูลค่าการลงทุนมีการลงทุนในส่วนของเหมืองแร่และเซรามิคมากที่สุด มูลค่า 2,882.3 ล้านบาท รองลงมา ด้านการเกษตร มูลค่า 921.4 ล้านบาท เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์และกระดาษ โลหะและเครื่องจักร และอุตสาหกรรมและสิ่งทอ ตามลำดับ แต่ใน ค.ศ. 1994 จีนให้ความสำคัญในการลงทุนด้านเหมืองแร่และเซรามิคมากที่สุด มูลค่า 2,204.3 ล้านบาท

การลงทุนในช่วงนี้แม้ว่าจะมากกว่าช่วงแรกเล็กน้อย จีนก็ยังแสวงหาประสบการณ์อยู่ นายไฉ่ วิศวานันท์ รองผู้อำนวยการศูนย์จีนศึกษา ได้ให้ความคิดเห็นว่า “การลงทุนของจีนในไทยในช่วงแรกมีสามลักษณะคือการถูกหุ้นส่วนคนไทยโกง การโกงคนไทย และการโกงกันเองจนทำให้ล้มเลิกกิจการเป็นจำนวนมาก”⁶ ซึ่งการแสวงหาประสบการณ์ในต่างประเทศนั้น นายเชาวน์ พงษ์พิชิต ได้กล่าวเพียงสั้น ๆ ว่า “ในช่วงแรกของการเข้ามาลงทุนในไทย จีนมีเป้าหมายเพื่อออกมาตั้งบริษัท เมื่อเข้ามาตั้งบริษัทในไทยแล้ว ไม่รู้จะทำอะไร ไม่มีบุคลากร ไม่รู้งาน ไม่ทำจริง และไม่มีผลงาน พอหมดเงินหรือขาดทุนก็กลับประเทศ”⁷ แต่การเข้ามาลงทุนในไทยนั้น นายมงคล สุวคันธ์ กล่าวว่า “มีบริษัทจีนสามารถเข้ามาร่วมทุนกับบริษัทไทย เพื่อเรียนรู้หาช่องทางในการลงทุน และการแสวงหาหุ้นส่วนหรือสร้างสายสัมพันธ์ในการขยายกิจการในอนาคต แม้ว่าบริษัทจีนจะประสบกับสภาวะการขาดทุนแต่ก็ถือเป็นบทเรียนจากการเข้ามาลงทุนในไทย แต่บริษัทจีนก็ยังคง

⁵ สัมภาษณ์ นายวิบูลย์ ตั้งกิตติภากรณ์, บริษัทที่ปรึกษากฎหมายฟาร์อีสต์ จำกัด, 26 ตุลาคม 2004.

⁶ สัมภาษณ์อาจารย์ไฉ่ วิศวานันท์, รองผู้อำนวยการศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 5 กรกฎาคม 2006.

⁷ สัมภาษณ์อาจารย์เชาวน์ พงษ์พิชิต, ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 5 กรกฎาคม 2006.

มีการดำเนินกิจการและยังต้องการขยายกิจการต่อไป”⁸ จากการขาดทุนของบริษัทจีนจนปิดกิจการจำนวนมาก และมีบางบริษัทได้เปลี่ยนมาเป็นบริษัทไทยหรือขายให้กับคนไทย ด้วยเหตุผลของภาษี การถือหุ้น และการแข่งขันกับบริษัทในไทย

(3) การลงทุนของจีนในไทยในช่วง ค.ศ. 1998 ถึง ปัจจุบัน

ในช่วงหลังการเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจในเอเชีย ค.ศ. 1997 ถึงแม้ว่าจะมีผลกระทบต่อไทยอย่างมากแต่ก็ไม่มีผลกระทบต่อจีนมากนัก จีนยังให้ความสนใจมาลงทุนในไทยจนถึง ค.ศ. 2005 บริษัทจีนได้รับการอนุมัติ 90 โครงการ มูลค่า 20,357.7 ล้านบาท ในช่วงนี้บริษัทจีนได้ลงทุนด้านเกษตรมากที่สุด 22 โครงการ รองลงมาเคมีภัณฑ์และกระดาษ 20 โครงการ อุตสาหกรรมและสิ่งทอ 18 โครงการ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 13 โครงการ โลหะและเครื่องจักร 10 โครงการ เหมืองแร่และเซรามิค 4 โครงการ และบริการ 3 โครงการ ตามลำดับ ในส่วนมูลค่าการลงทุนด้านอุตสาหกรรมและสิ่งทอมากที่สุด มูลค่า 6,458.2 ล้านบาท รองลงมาด้านเคมีภัณฑ์และกระดาษ มูลค่า 6,290.2 ล้านบาท โลหะและเครื่องจักร มูลค่า 3,174.5 ล้านบาท การเกษตร มูลค่า 2,558.1 ล้านบาท เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มูลค่า 1,235.6 ล้านบาท การบริการ มูลค่า 333.2 ล้านบาท และเหมืองแร่และเซรามิค มูลค่า 307.9 ล้านบาท ตามลำดับ แต่ที่น่าสนใจคือ ใน ค.ศ. 2001 มีมูลค่าการลงทุนมากที่สุด 8,690.4 ล้านบาท รองลงมา ใน ค.ศ. 2004 มูลค่า 4,432.5 ล้านบาท ใน ค.ศ. 2000 มูลค่า 2,550.9 ล้านบาท และใน ค.ศ. 2005 มูลค่า 2,285.6 ล้านบาท

บริษัทจีนยังได้เข้ามาลงทุนในไทยด้านการรับเหมาก่อสร้าง ตั้งแต่ทศวรรษ 1980 มีบริษัทที่เข้ามาลงทุนในไทยกว่า 20 บริษัท มีการลงนามในสัญญารับเหมาก่อสร้าง 2,200 ฉบับ คิดมูลค่าเงินลงทุนสัญญาประมาณ 2,176 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จนถึง ค.ศ. 2001 และในช่วง 9 เดือนแรกของ ค.ศ. 2002 บริษัทจีนได้ลงนามในสัญญารับเหมาก่อสร้าง 70 ฉบับ มูลค่า 41 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา มีโครงการรับเหมาก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ โครงการชลประทาน ถนน สะพาน ท่าเรือ และโครงการทั่วไป ได้แก่ โรงงานผลิตเหล็กกล้า โรงงานเคมีภัณฑ์ โรงงานทอผ้า โรงพยาบาล ที่อยู่อาศัย เป็นต้น⁹ โดยมีโครงการที่จีนเข้ามาลงทุน เช่น โครงการก่อสร้างประตูเขื่อนปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช โครงการก่อสร้างสะพานพระรามแปด ถนนวงแหวนรอบ

⁸ สัมภาษณ์ นายมงคล สุวคันธ์, บริษัทอิตาเลียนไทย ดีเวลล็อปเมนต์ จำกัด (มหาชน), 28 ธันวาคม 2004.

⁹ “Thailand-China Business,” Kasikorn Research Center Co., Ltd., <www.thailand-china.com>, 2004.

กรุงเทพฯ ด้านใต้ ความยาว 22 กิโลเมตร และโครงการก่อสร้างเขื่อนท่าด่าน จังหวัดนครนายก มูลค่า 6,450 ล้านบาท¹⁰ นอกจากนี้บริษัท CHEC (Thai) Company Limited. เข้ามาลงทุนเป็นการรับช่วงจาก The China State Construction Engineering ในการรับเหมาก่อสร้างสะพานพระรามแปด กลุ่มบริษัท CITIC ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน โครงการแอร์พอร์ตลิงค์ โครงการต่อเนื่องของรถไฟฟ้าใต้ดิน และโครงการแหลมผักเบี้ย และการลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โครงการ All Seasons Place มูลค่า 1,000 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

การลงทุนของจีนในไทยยังมีไม่มาก ทั้งจำนวนโครงการและมูลค่าการลงทุนเมื่อเทียบกับ ญี่ปุ่น ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา และยุโรป แต่บริษัทจีนเป็นผู้ลงทุนรายสำคัญในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ค.ศ. 1997 ขณะเดียวกันบริษัทไทยจำนวนมากเผชิญกับปัญหาจนต้องขายกิจการ และการที่ค่าเงินหยวนแข็งค่าขึ้นมากเมื่อเทียบกับค่าเงินบาท ยังส่งผลให้การลงทุนของจีนในไทยมีต้นทุนต่ำลงมากเมื่อคิดเป็นค่าเงินหยวน อย่างไรก็ตามการลงทุนของจีนในไทยขณะนั้นก็ไม่ได้เพิ่มมากนัก¹¹ เนื่องจากเป้าหมายหลักของบริษัทจีนมิใช่การแสวงหาแหล่งการผลิตต้นทุนต่ำเพราะจีนเป็นประเทศที่มีฐานการผลิตต้นทุนต่ำอยู่แล้วแต่เพื่อการขยายตลาดในไทยมากกว่า

ทั้งนี้ การลงทุนของจีนในไทยในช่วงหลัง ค.ศ. 2000 บริษัทจีนได้ให้ความสนใจลงทุนในด้านการเกษตร การค้า และอุตสาหกรรม เช่น ผลิตภัณฑ์ยางและเคมีภัณฑ์ต่างๆ อาหารแปรรูป น้ำยางข้น น้ำผลไม้ กระเป๋าน้ำแข็ง การปลูกไม้โตเร็ว การผลิตเส้นด้าย เสื้อผ้าสำเร็จรูป ผ้าผืน กระเป๋าเดินทาง เคมีภัณฑ์ การผลิตเครื่องปรับอากาศ และกล้องถ่ายรูปอัตโนมัติ เป็นต้น จีนมีแผนการผลิตในไทยเพื่อขายในประเทศและการส่งออกต่างประเทศ บริษัทจีนที่เข้ามาลงทุนในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจนั้น Mr. Zhang Yi Ping กล่าวว่า “การลงทุนในไทยนั้น จีนมีเป้าหมายเพื่อการขายในตลาดอาเซียน โดยอาศัยประโยชน์จากเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) โดยโครงการที่มีมูลค่าเงินลงทุนสูงสุด คือ อุตสาหกรรมเคมีและสิ่งทอ ของบริษัท Worldbest Group บริษัทจีนถือหุ้นทั้งสิ้น 107 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา มีการเข้ามาตั้งฐานการ

¹⁰ สุรพงษ์ ชัยนาม, “ความสัมพันธ์ไทยกับจีน: กระแสพัฒนาการ,” ใน ความสัมพันธ์ไทย-จีน เหลียวหลังแลหน้า, บรรณาธิการ. เขียน อีระวิทย์ และ เจีย แยนจอง (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), น.184.

¹¹ สมภพ มานะรังสรรค์, “ความร่วมมือไทย-จีนในการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ,” ใน ความสัมพันธ์ไทย-จีน เหลียวหลังแลหน้า, บรรณาธิการ. เขียน อีระวิทย์ และ เจีย แยนจอง (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), น. 131-132.

ผลิตในจังหวัดระยองของไทย”¹² การลงทุนของจีนในไทยได้มีพัฒนาการเหมือนกับหลายประเทศในอาเซียนในช่วงหลังจากการจัดทำเขตการค้าเสรีจีนกับอาเซียน

4.3 ลักษณะของบริษัทจีนที่เข้ามาลงทุนในไทย

บริษัทจีนที่เข้ามาลงทุนในไทยมีทั้งวิสาหกิจของรัฐบาลและวิสาหกิจเอกชน บริษัทจีนที่เข้ามาลงทุนในไทย ที่สำคัญมีดังนี้ คือ

บริษัท ไชน่า เวิลด์เบสท์ (China Worldbest Group) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจจีนจากมณฑลเหอเป่ย์ได้ลงทุนในไทยตั้งแต่ ค.ศ. 2001 ภายหลังการเดินทางเยือนไทยอย่างเป็นทางการของนายกรัฐมนตรี จู หงจี ซึ่งเคยเป็นผู้ว่ามณฑลเหอเป่ย์ และเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์มณฑลเหอเป่ย์ ก่อนรับตำแหน่งสำคัญในรัฐบาลกลาง ประธานบริษัท ไชน่า เวิลด์เบสท์ ซึ่งได้ประจำอยู่ที่มณฑลเหอเป่ย์ นาย Zhou Yucheng ได้เข้าเยี่ยมคารวะนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เมื่อ 11-13 กรกฎาคม 2001 เพื่อปรึกษาหารือแผนการลงทุนในประเทศไทย บริษัท ไชน่า เวิลด์เบสท์ ได้วิจัยการตลาด พบว่า ไทยมีศักยภาพสูงทั้งในการลงทุนและการตลาด บริษัทจึงได้สนใจเข้ามาลงทุนในสามอุตสาหกรรมหลัก คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยเน้นการผลิตเส้นด้ายเพื่อการส่งออกและบริโภคภายในประเทศ อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์มะนาว (Citric Acid) โดยใช้มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบในการผลิต ซึ่งจะมีผลช่วยสนับสนุนเกษตรกรของไทยโดยตรง และผลิตภัณฑ์เครื่องนอน บริษัทมีความสนใจในการร่วมลงทุนกับโรงพยาบาลเอกชนไทย เพื่อแนะนำและร่วมพัฒนาการแพทย์แผนโบราณของจีนในไทย¹³ ต่อมาบริษัท Worldbest Group ในไทยได้แตกย่อยเป็น 3 บริษัท คือ Worldbest Industry (Thailand) Co., Ltd., Worldbest Biochemcials (Thailand) Co., Ltd. และ Worldbest Biochemicals (Thailand) Co., Ltd. โดยทั้ง 3 บริษัท มีการลงทุนมูลค่า 7,883.7 ล้านบาท มีการจ้างแรงงานไทย 2,016 คน และแรงงานต่างชาติ 218 คน มีโรงงานอุตสาหกรรม 2 โรงงาน ในสวนอุตสาหกรรมโรจนะ จังหวัดระยอง มีการผลิต Natural /

¹² สัมภาษณ์ Mr. Zhang Yi Ping, Finance Manager, China Worldbest Group Co., Ltd., Thailand Regional Office, 2 กันยายน 2004.

¹³ ปวีณา ปรีพัฒน์ศักดิ์ “ประธาน China Worldbest Group เข้าเยี่ยมคารวะนายกรัฐมนตรี” ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ สำนักโฆษก รายงานข่าว วันที่ 07/10-9 วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2544.

Synthetic Fibers, Citric Acid / Fiber Residue และ Printing & Finishing และมีการส่งออกมากกว่าร้อยละ 80 ในตลาดต่างประเทศ

บริษัท เวิร์ลด์เบสท์ เฮ้าส์โฮลด์ เท็กซ์ไทล์ (Worldbest Household Textiles (Thailand) Co., Ltd.) มีทุนจดทะเบียน 363,220,000 บาท มีโรงงานใหญ่ขนาด 23,400 ตารางเมตร ตั้งอยู่ในสวนอุตสาหกรรมโรจนะ จังหวัดระยอง มีพนักงาน 350 คน เป็นบริษัทที่มีปัจจัยสนับสนุนและกำลังการผลิตทั้งการย้อมและพิมพ์สี ผ้าดิบและผ้าสำเร็จรูป สูงถึง 15 ล้านเมตรต่อปี เครื่องนอนและผ้าตกแต่งภายในสำเร็จรูปเป็นจำนวน 8 ล้านชิ้นต่อปี บริษัทยังลงทุนและจัดซื้อเครื่องมือและเครื่องจักรที่ทันสมัยในสายการผลิตจากประเทศเยอรมนี สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี และอื่นๆ สายการผลิตของบริษัทสามารถผลิตผ้าที่มีขนาดหน้ากว้างเป็นพิเศษ อีกทั้งยังมีเทคโนโลยีและเครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัย เช่น เครื่องทอผ้า Buser จากประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เครื่องหมุนและพับผ้า Stork จากเยอรมัน เครื่องวัดขนาดผ้า Monorts จากเยอรมัน เครื่องกลับเส้นใยผ้า Lafer จากอิตาลี และอื่นๆ บริษัทยังมีทีมงาน วิศวกร ที่มีความรู้ ความชำนาญ และมีประสบการณ์คอยให้คำปรึกษา เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพที่ดีและได้มาตรฐานสูง เครื่องมือและเครื่องจักรที่ทันสมัยสามารถรองรับการย้อมและการพิมพ์สีผ้าขนาดหน้ากว้างที่สูงถึง 320 เซนติเมตร ในขณะเดียวกันบริษัทยังได้ดำเนินธุรกิจในการผลิตและส่งออกสิ่งทอ เสื้อผ้า และเครื่องนอนสำเร็จรูป สินค้าจะถูกส่งไปยังตลาดอเมริกา แคนาดา และสหภาพยุโรป บริษัทได้เริ่มขยายและทำตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เป็นแบรนด์สากลของบริษัทในไทย สินค้าและผลิตภัณฑ์ของบริษัท ได้ถูกซื้อและนำไปใช้ในโรงแรม 5 ดาว ในกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้บริษัทได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาผ้าและใยผ้าใหม่ๆ เช่น ใยผ้าเพื่อสุขภาพและอนามัย ใยผ้าชนิดพิเศษเพื่อต่อต้านแบคทีเรีย ใยผ้าเพื่อการอนุรักษ์และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และอื่นๆ นอกจากนี้ บริษัทยังมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการพัฒนา และค้นคว้า เทคโนโลยี และเทคนิคใหม่ๆ ในการผลิต และจัดการผ้าและสิ่งทอที่เหมาะสมกับตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ¹⁴

นอกจากนี้ บริษัทไชน่า เวิร์ลด์เบสท์ มีความสนใจลงทุนในธุรกิจเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น ร้านขายยา โรงพยาบาล และโรงแรม ซึ่งเป็นธุรกิจต่อเนื่องกับสมุนไพรไทยและสินค้าต่าง ๆ ของไทย และการนำเครื่องดัมสมุนไพรที่ทันสมัยเข้ามาเผยแพร่ในไทยเพราะการดัมยาเป็นเรื่องยาก รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายที่ตรงกันของทั้งสองฝ่าย เช่น การเน้นกลุ่มผู้บริหาร และเจ้าของธุรกิจ ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสทางธุรกิจและการต่อยอดไปสู่ธุรกิจอื่นได้อีกมาก

¹⁴ "Worldbest Household Textiles (Thailand) Co., Ltd.,"

<http://www.worldbesthometextile.com/AboutUs_th.asp>, 11 September 2006.

Mr. Liu liang ประธานกลุ่ม China Worldbest Health Solutions Holding กล่าวถึงเป้าหมายของการร่วมทุน เพื่อต้องการนำความรู้เกี่ยวกับการบริการของสปาไทยเข้าไปในจีน เพราะไทยมีจุดเด่นในเรื่องการบริการ (Hospitality Service) ส่วนผลิตภัณฑ์สปาซึ่งสกัดจากพืชพันธุ์ธรรมชาติทั้งผัก ผลไม้ สมุนไพร และมีความเป็นเอกลักษณ์จะนำไปสู่ตลาดจีน เพราะในส่วนตัวเชื่อมั่นผลิตภัณฑ์ของไทยมาก และจะนำผลิตภัณฑ์ของไทยกับจีนที่มีจุดแข็งและจุดเด่นมารวมกัน โดยจะนำวิชาการแพทย์แผนจีน เช่น การฝังเข็ม และแผนไทยมาพัฒนาต่อไปจนถึงขั้น Modern Scientific Spa ซึ่งเป็นการพัฒนาให้การทำสปาได้ผลได้ด้วยแนวทางหรือเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ซึ่งจะใช้เป็นกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อรับประกันผลให้ลูกค้าได้ ทั้งนี้ กลุ่ม China Worldbest Health Solution Holding เป็นบริษัทที่มีรายได้เป็นอันดับที่ 33 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของจีนมีรายได้ประมาณ 57 พันล้านหยวน โดยมี 5 บริษัทหลัก มีรายได้รวมกันร้อยละ 80 ของกลุ่มได้แก่ China Worldbest Health Solution Holding, China Worldbest Health Solution Development Co., Ltd. Mid-China China Worldbest Hospital Management Co., Ltd., China Worldbest Life Industry Co., Ltd. และ China Worldbest International Health Center Co., Ltd. โดยมีบริษัทของไทย Thai Privilege Health Care Co., Ltd. ร่วมทุนกับ China Worldbest Health Solution Development Co., Ltd.¹⁵

บริษัท ไฮเออร์ (Haier Group) หรือ Qingdao Haier ผู้ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้ารายใหญ่ที่สุดของจีน ก่อตั้งเมื่อ ค.ศ. 1984 เมืองชิงเต่า มณฑลซานตง ได้พัฒนาสินค้าให้มีความหลากหลาย เดิมบริษัทมีสินค้าเพียงประเภทเดียวคือ ตู้เย็น ต่อมาพัฒนาจนมีผลิตภัณฑ์ถึง 96 ประเภท 15,100 รายการ เช่น เครื่องซักผ้า เครื่องปรับอากาศ เตารีด เครื่องปิ้งขนมปัง หม้อหุงข้าว ตู้เย็น เป็นต้น ส่งออกสู่ตลาดกว่า 160 ประเทศ มีผลประกอบการใน ค.ศ. 2003 มูลค่า 100,000 ล้านหยวน มีโรงงานอุตสาหกรรมในจีน 10 แห่ง และฐานการผลิตในต่างประเทศ 30 แห่ง ศูนย์วิจัยและการออกแบบในต่างประเทศ 8 แห่ง และศูนย์ขายและบริการ 58,800 แห่งทั่วโลก¹⁶ ไฮเออร์เริ่มพัฒนาเทคโนโลยีที่ได้มาจาก Liebherr ของเยอรมนี ต่อมาได้ขยายโรงงานในฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสหรัฐอเมริกา อีกทั้งตั้งฐานการผลิตและศูนย์การออกแบบอยู่ที่ลอสแอนเจลิส ศูนย์กลางการจัดจำหน่ายที่นิวยอร์ก ศูนย์กลางการผลิตที่เซาท์คาโรไลนา บริษัทได้ยึดหลักการคือ “การผลิตในประเทศและจำหน่ายในประเทศ การผลิตในประเทศแต่ส่งออกจำหน่าย

¹⁵ “เจาะลึกแนวคิด จับคู่ธุรกิจอินเตอร์ Thai Privilege Spa ผนึก China Worldbest,” ผู้จัดการรายสัปดาห์ (9 กันยายน 2548).

¹⁶ <<http://www.haier.com>>, 5 April 2005.

ในตลาดต่างประเทศ การผลิตในต่างประเทศและจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ" บริษัทต้องการผลักดันยี่ห้อให้เป็นที่ยอมรับในระดับโลก โดยเฉพาะตู้เย็นและตู้แช่เครื่องดื่มของไฮเออร์มียอดขายเป็นอันดับหนึ่งในสหรัฐอเมริกา เครื่องซักผ้ามียอดขายอันดับหนึ่งในอิหร่าน และเครื่องปรับอากาศเป็นอันดับหนึ่งในกัมพูชา¹⁷

บริษัทไฮเออร์ อิเล็กทริกอล แอพพลายแอนซ์ (ประเทศไทย) จำกัด หรือ (Haier Electrical Appliances Co., Ltd) ประกอบธุรกิจจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องมือสื่อสารและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้เครื่องหมายการค้า Haier มีการร่วมทุนโดยบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 44.99 มูลค่า 100 ล้านบาท กรรมการผู้จัดจำหน่ายสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าไฮเออร์ นายทวีศักดิ์ เกรียงไกรเกียรติ ได้กล่าวว่า "บริษัทจะเป็นผู้ผลิต ผู้ค้าปลีก และการส่งออกสินค้า มีเป้าหมายทั้งตลาดระดับบนและระดับล่าง ในการเข้าสู่ตลาดของเครื่องซักผ้า ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง และตู้แช่ไวน์ การขยายฐานการผลิตและศูนย์บริการเพื่อสร้างภาพลักษณ์สินค้าคุณภาพ การสร้างแบรนด์ให้เป็นที่รู้จัก" โดยบริษัทได้ตั้งโรงงานและซื้อกิจการโรงงานผลิตตู้เย็นของไคสตาร์ เพื่อรุกตลาดตู้เย็นในประเทศก่อนที่จะมีการส่งออกตู้เย็นและตลาดเครื่องซักผ้า มีความพร้อมในการพัฒนาสินค้าอย่างต่อเนื่อง การใช้ช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านร้านค้า 100 ร้าน มีการจ้างบริษัทไคสตาร์เป็นผู้ดูแลบริการหลังการขาย และการอาศัยความได้เปรียบความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ การรักษาคุณภาพสินค้า มีความคงทนและราคาต่ำกว่าของญี่ปุ่น เกาหลี มีการนำเสนอสินค้าไปสู่ผู้บริโภคในราคาที่ซื้อได้ อาศัยความได้เปรียบด้านต้นทุนสินค้าที่ต่ำกว่าคู่แข่ง

บริษัทไฮเออร์ มีการร่วมทุนกับ TWZ Corporation, TIGA Co., Ltd. และ Makaranan Co., Ltd. มีการร่วมทุนผลิตโทรศัพท์มือถือ ผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีการสื่อสาร และจอ LCD ของโทรทัศน์ มีการร่วมทุน TWZ ร้อยละ 51 Haier ร้อยละ 20 Makaranan ร้อยละ 19 และ TEGA ร้อยละ 10 ทุนจดทะเบียน 20 ล้านบาท¹⁸ หลังจากนั้น TWZ ได้แจ้งต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ว่าบริษัทได้ร่วมทุนใน "บริษัท ไฮเออร์ บิสซิเนส (ประเทศไทย) จำกัด" เพื่อเป็นผู้จัดจำหน่ายทั้งค้าส่งและค้าปลีกผลิตภัณฑ์ของ Haier ในไทย TWZ ได้โอนหุ้นไฮเออร์ ให้ TIGA ร้อยละ 51 เพื่อป้องกันความขัดแย้งการขายสินค้าในอนาคต (เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2006) ซึ่งทำให้ TIGA ถือหุ้น ไฮเออร์ บิสซิเนส เพิ่มเป็นร้อยละ 61 จากที่ถืออยู่ร้อยละ 10 มีผลิตภัณฑ์

¹⁷ <<http://www.manager.co.th>>, 30 March 2005.

¹⁸ Kwanchai Rungfapaisarn, "Chinese giant Haier in second local joint venture," *The Nation* (27 April 2006), p. 6B.

โทรศัพท์มือถือ CDMC ประกอบด้วยรุ่น Haier T1100C โทรศัพท์มือถือแบบฝาพับ ราคา 3,600 บาท และ Haier D1200 เป็นโทรศัพท์มือถือรุ่นบาร์โทปี ราคา 2,999 บาท ซึ่งทั้งสองรุ่นมีลักษณะสำคัญคือการส่งส่งผ่านข้อมูลด้วยความเร็วสูง (High Speed Data Transfer)

บริษัท ฉางหง (Changhong) หรือ Sichuan Chonghong Electric Co., Ltd. ก่อตั้งเมื่อ ค.ศ. 1958 ที่เจินตู มณฑลเสฉวน เป็นบริษัทเครื่องใช้ไฟฟ้าและชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เน้นคุณภาพด้วยเทคโนโลยีทันสมัย และมีเป้าหมายเพื่อขายสินค้าในประเทศ ต่อมา บริษัทมีเป้าหมายสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการออกไปลงทุนและขายสินค้าในตลาดต่างประเทศ¹⁹ บริษัทได้มีการผลิตสินค้ากว่า 10 ประเภท เช่น โทรทัศน์ เครื่องปรับอากาศ แบริเตอร์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ป้องกันภัย ระบบวีดีโอ เครื่องใช้ในครัวเรือน อุปกรณ์เทคโนโลยีและการสื่อสาร เป็นต้น ผลิตภัณฑ์ของบริษัทได้รับความนิยมในสหรัฐอเมริกาเป็นอันดับสอง และในสหภาพยุโรปเป็นอันดับสาม บริษัทมีแผนการลงทุนในไทยมีมูลค่า 7,000 ล้านบาท โดยได้ซื้อที่ดิน 200 ไร่ บริเวณแหลมฉบัง เพราะสามารถขนส่งสินค้าและวัตถุดิบได้สะดวก

นักสังเกตการณ์บางท่านตั้งข้อสังเกตว่า “สาเหตุที่ฉางหงตัดสินใจตั้งโรงงานในไทย เพราะต้องการขยายตลาดเข้ามาในเอเชีย เนื่องจากสหรัฐอเมริกาใช้มาตรการทางภาษีเพื่อตอบโต้ที่ฉางหงเข้าไปทุ่มตลาดหรือขายสินค้าต่ำกว่ามูลค่า ทำให้ฉางหงจำเป็นต้องนำสินค้าที่ค้างสต็อกเข้ามาขายในไทย และใช้ไทยเป็นประตูในการกระจายสินค้าไปยังประเทศในกลุ่มอาเซียน เนื่องจากสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ของจีนมีการแข่งขันที่สูงมากและตลาดกำลังอิ่มตัวทำให้บริษัทต้องย้ายฐานการผลิตไปยังแหล่งที่บริษัทได้ประโยชน์ในทางการค้าเพิ่มขึ้น และพร้อมที่จะระบายสินค้าจากการถูกกีดกันทางการค้าเข้ามาขายในไทย ขณะเดียวกันด้วยศักยภาพการผลิตในไทย โดยมีแรงงานที่มีคุณภาพ ค่าจ้างไม่สูงมากนัก การคมนาคมขนส่งสะดวก จึงเหมาะสมอย่างยิ่งที่ฉางหงจะใช้ไทยเป็นฐานการผลิตสินค้า อีกทั้งตลาดส่งออกของไทยไม่จำกัดเฉพาะเอเชียเท่านั้น แต่ยังสามารถขยายไปยังสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และภูมิภาคอื่น ๆ ได้อีกด้วย”²⁰

¹⁹ “Changhong Co. Reveals Its Strategy,” *Beijing Review* 40 (3-9 March, 1997):29.

²⁰ “บันทึกลับ ไทย-จีน ถึง ฉางหง ตั้งฐานในไทยยึด IT ทั่วโลก,” <<http://www.manger.co.th/as...>>, 13 ธันวาคม 2004.

บริษัท ทีซีแอล (TCL หรือ Telephone Communication Limited) ก่อตั้งเมื่อ ค.ศ. 1981 ได้เข้ามาเปิดตลาดในไทย เมื่อ ค.ศ. 2003 ผลิตภัณฑ์ของ TCL ในไทยมี โทรศัพท์เคลื่อนที่ และโทรทัศน์²¹ ธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้อ่วมมือกับบริษัท TRUE ในเรื่องของสัญญาอนุญาตเครือข่าย ส่วนโทรทัศน์ TCL ทั้งหมดที่ขายในไทยเป็นโทรทัศน์ที่ผลิตจากโรงงานภายในประเทศไทย ตามมาตรฐานของ TCL ภายใต้กระบวนการผลิตของโรงงาน Thompson ซึ่งเป็นผู้ผลิตเครื่องรับโทรทัศน์ของฝรั่งเศสที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมบางกระเจ้า จังหวัดปทุมธานี มีสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 67 ใน ค.ศ. 2005 มีการจ้างพนักงานไทยในสำนักงาน 200 คน และประจำโรงงาน 1,000 คน²² บริษัท TCL เข้ามาทำการตลาดใน ค.ศ. 2006 มีมูลค่า 200 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์ของบริษัท ได้แก่ เครื่องรับโทรทัศน์ กล้องถ่ายภาพดิจิทัล คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่น MP3 เครื่องเล่นดีวีดี ตู้เย็น เครื่องซักผ้า เครื่องปรับอากาศ และไมโครเวฟ ผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ายากที่สุดเป็นเครื่องปรับอากาศ เนื่องจากภาษีนำเข้าของไทยค่อนข้างสูง การจำหน่ายจะเป็นในรูปแบบการสร้างสาขาของตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการขายและบริการโดยเน้นการทำให้ผลิตภัณฑ์ติดตลาดก่อน การพัฒนาชื่อเสียงของสินค้า และอุปสงค์ของผู้บริโภคด้วยการคิดค้นนวัตกรรมใหม่อยู่ตลอดเวลา²³

บริษัท ทีซีแอล ได้ทุ่มงบประมาณ 100 ล้านบาท ตั้งศูนย์ถ่ายทอดสดฟุตบอลโลก ค.ศ. 2006 หวังไว้ศักยภาพสินค้าและความเชื่อมั่นแบรนด์ พร้อมตั้งเป้าจบฤดูกาลแข่งขันกระแสการรับรู้แบรนด์เพิ่มร้อยละ 50 และการสนับสนุนกิจกรรมอื่น ๆ ของบริษัท โดยบริษัทได้ร่วมมือกับ บริษัท ทศภาค จำกัด โดยมีระยะผูกพันนาน 4 ปี ในภาพยนตร์โฆษณาชุด "TCL My World Football" ที่ใช้ทั้งภูมิภาคเอเชียซึ่งเน้นการขายสินค้าเป็นหลัก โดยมีส่วนแบ่งสินค้าประเภททีวีในไทยประมาณร้อยละ 10 แต่ปัญหาก็คือ ผู้บริโภคไม่ค่อยรู้จักแบรนด์ ทำให้บริษัทต้องรุกขึ้นมาทำการตลาดในลักษณะการสร้างแบรนด์มากขึ้น แต่ยังมีปัจจัยลบทางเศรษฐกิจเข้ามาต่อเนื่อง โดยเฉพาะเรื่องของราคาน้ำมันที่ส่งผลกระทบต่อการใช้สินค้าของลูกค้า โดยบริษัทตั้งเป้าไว้ว่า

²¹ บริษัท TCL ได้ตั้งศูนย์การวิจัยและพัฒนาทั้งในทวีปอเมริกาเหนือ ยุโรป และเอเชีย ส่วนอาเซียนมีการลงทุนตั้งโรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าในเวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย

²² Kwanchai Rungfapaisarn, "Branching out," *The Nations. China Business weekly* (9-15 January 2006).

²³ เอกสารโครงการ Tea Time Talk เสวนาโดย Mr. Anson Zeng, Mr. Finlay Nathan และคุณ ธนิพร เกสรมาลีพันธ์ ผู้บริหาร ทีซีแอล อิเล็กทรอนิกส์ (ไทยแลนด์) จำกัด วันที่ 26 มกราคม 2547 เวลา 15.00-17.30 ณ ห้องรับรอง ปัญญาภิรมย์สโมสร อาคารสีลมพาร์คคิว

ยอดขายจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 50 หรือประมาณ 2,000 ล้านบาท โดยตลาดไทยเป็นตลาดที่มีศักยภาพ และยังสามารถขยายตัวได้อีก แม้จะมีปัญหาความไม่นิ่งทางการเมือง คงเป็นเพียงปัญหาระยะสั้น เท่านั้น เมื่อมีความชัดเจนการขับเคลื่อนของตลาดก็สามารถเติบโตได้อีกมาก

ธุรกิจภายใต้ยี่ห้อ ทีซีแอล ซึ่งถือเป็นแบรนด์หนึ่งในจีนที่เติบโตอย่างรวดเร็ว ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์มีเดีย โทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน และผลิตภัณฑ์ดิจิทัล บริษัท ทีซีแอล ยังได้ตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาขึ้นในหลายประเทศ ทั้งในทวีปอเมริกาเหนือ ยุโรป และเอเชีย เช่น จีน สิงคโปร์ อินเดีย นอกจากนี้บริษัทยังได้ตั้งโรงงานผลิตสินค้าขึ้นในหลายประเทศ เช่น เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ รัสเซีย อินเดีย แอฟริกาใต้ อาร์เจนตินา และไทย สำหรับธุรกิจผู้ผลิตเครื่องรับโทรทัศน์ TCL ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น TCL เป็นผู้ผลิตเครื่องรับโทรทัศน์รายใหญ่ที่สุดในเวียดนาม และสิงคโปร์ และเป็นผู้ผลิตรายใหญ่เป็นอันดับสามในฟิลิปปินส์ อีกทั้งติดอันดับห้าของผู้ผลิตรายใหญ่ในอินโดนีเซีย ปัจจุบันสินค้า TCL ในเวียดนาม ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย มีสินค้าวางจำหน่ายแพร่หลาย ได้แก่ สินค้าประเภทเครื่องรับโทรทัศน์ หูฟัง โทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน เป็นต้น

บริษัท ทีซีแอล ได้ขยายสู่ตลาดอินโดจีน หลังจากปรับยุทธศาสตร์ควบรวมโรงงานทีวีของบริษัททอมสัน นายชาลี ปัญจันท์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บริษัท ทีซีแอล อิเล็กทรอนิกส์ (ไทยแลนด์) จำกัด กล่าวว่า ความสำเร็จนับถึงแผนในการรุกตลาดในภูมิภาคเอเชีย หลังการทำตลาดในไทย มีตัวเลขยอดขายเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าที่บริษัทมีความเชี่ยวชาญในการผลิต และมีความพร้อมด้านฐานการผลิตที่ได้เปรียบกว่าแบรนด์อื่นๆ บริษัทจึงรุกตลาดไปยังประเทศในแถบอินโดจีน เช่น ลาว พม่า และกัมพูชา เป็นต้น²⁴ สำหรับช่องทางจำหน่ายในร้านค้าขนาดใหญ่ เช่น แม็คโคร ไข่ทีวีแบรนด์ ทอมสัน เป็นตัวทำตลาดเพราะต้องการควบคุมเรื่องราคาให้หนึ่ง ส่วนร้านค้าอื่น ๆ เช่น บิ๊กซี คาร์ฟูร์ เพาเวอร์บาย ขายสินค้าแบรนด์ทีซีแอล และเพิ่มช่องทางขายไปยังห้างโลตัส และเพาเวอร์มอลล์ ในการจำหน่ายสินค้ากว่า 200 สาขา ทั้งนี้ราคาทีซีแอลถูกกว่าแบรนด์เกาหลี่ และญี่ปุ่น ร้อยละ 5-10 โดยบริษัทมีเป้าหมายที่จะก้าวขึ้นมาเป็น 1 ใน 3 ของตลาดเครื่องใช้ไฟฟ้าในไทย มีสินค้าที่ยอมรับจากตลาดมาจากกลุ่มทีวี เครื่องซักผ้า เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น อุปกรณ์การสื่อสาร โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ให้

²⁴ “ทีซีแอล หันหวัรรบสู้อินโดจีน ชี้นำครั้งหลังรุกรานกลุ่มเอชเอ,” ฐานเศรษฐกิจ 2142 (24 สิงหาคม- 26 สิงหาคม 2549).

แสงสว่างภายในบ้าน ผลิตภัณฑ์ของบริษัทที่วางจำหน่ายในไทย CRT TV 10 รุ่น แอลซีดี 2 รุ่น พลาสมา 2 รุ่น Projection 2 รุ่น โดยโปรแกรมส่งเสริมการขายสำคัญก็คือ รับประกันสินค้าถึง 3 ปี และบริษัทมีแผนจะนำโทรทัศน์ใหม่สู่ตลาด 17 รุ่น แอลซีดี 9 รุ่น พลาสมาทีวี 2 รุ่น CRT TV 9 รุ่น เครื่องปรับอากาศ Small Home Appliance จะมีโมโครเวฟประมาณ 4 รุ่น เตาไรต์ 8 รุ่น เครื่องปั่น น้ำผลไม้ 5 รุ่น เครื่องปั๊มลม 3 รุ่น พัดลม 2 รุ่น โทรศัพท์มือถือ ทีซีแอล 5 รุ่น โทรศัพท์บ้าน 12 รุ่น คอมพิวเตอร์ 7 รุ่น เครื่องเล่นเอ็มพี 3 มี 9 รุ่น ตู้เย็นและเครื่องซักผ้ารวม 16 รุ่น โดยมีสาขาบริการอยู่ที่ เชียงใหม่ ขอนแก่น นครศรีธรรมราช นครราชสีมา พิษณุโลก และสงขลา

บริษัท หัวเหว่ย (Huawei Technologies Co., Ltd.) เป็นบริษัทเอกชนก่อตั้งเมื่อ ค.ศ. 1988 มีฐานการผลิตที่เมืองเซินเจิ้น เป็นบริษัทผู้ผลิตอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมและให้บริการด้านคำปรึกษา ในการวางระบบสื่อสารโทรคมนาคม มีการผลิตสินค้าและบริการในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการผลิตอุปกรณ์สื่อสาร โดยรัฐบาลจีนให้การสนับสนุน และยังได้รับการสนับสนุนการเงินจากธนาคารเพื่อการพัฒนาของจีน (China Development Bank) และ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า (Export-Import Bank) บริษัทได้มีการจดทะเบียนสิทธิบัตรทรัพย์สินทางปัญญาใน ค.ศ. 2004 มีประมาณ 2,300 รายการ²⁵ บริษัทบริษัทหัวเหว่ย เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด (Huawei Technologies (Thailand) Co., Ltd.) ได้เข้ามาลงทุนในไทย เมื่อ ค.ศ. 2001 การลงทุนมีมูลค่า 28.9 ล้านบาท มีพนักงาน 300 คน เป็นคนไทย 170 คน มีการลงทุนในด้าน IT Service Trade เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2005 บริษัทได้รับการประมูล CDMA (Code Division Multiple Access: CDMA) ใน 51 จังหวัด มูลค่า 7,199 ล้านบาท จากราคากลาง 13,000 ล้านบาท ชนะการประมูลคู่แข่งจาก โมโตโรล่า และอีริกสัน ในการลงทุนด้านระบบ CDMA ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย²⁶ การเข้ามาประมูลโครงการของหัวเหว่ย ซึ่งอาจไม่ได้จำกัดแค่เส้นสาย หรือฐานเงินทุน อาจจะรวมไปถึงศูนย์วิจัยและทดลอง ที่กระจายอยู่ในเมืองใหญ่ของประเทศที่ เชียงใต้ ปักกิ่ง และเหอเป่ย์ รวมทั้งในต่างประเทศ เช่น ซิลิคอน วาลเลย์ บังกอลอร์ สต็อกโฮล์ม และมอสโก โดยหวังจะใช้มันสมองและความสามารถของคนในประเทศต่างๆ รวมถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมมาช่วยในการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในต่างประเทศ นอกจากนี้บริษัทในไทย เช่น ทศท คอร์ปอเรชั่น ทู และเอไอเอส ซึ่งเป็นลูกค้าของหัวเหว่ย เพราะอุปกรณ์มีราคาถูกและมีคุณภาพดี โดยไทยเป็นตลาดอันดับสองรองจาก

²⁵ Newsweek (16 January 2005):31-34.

²⁶ <<http://www.cattellecom.com>>, 20 January 2006.

เซาท์ แอฟริกา (South Africa) ใน ค.ศ. 2005 บริษัทมีรายได้จากตลาดไทย 12,500 ล้านบาท ที่ได้จำหน่ายอุปกรณ์โครงข่ายกับผู้ให้บริการโทรคมนาคม รวมทั้งการเป็นผู้จำหน่ายอุปกรณ์ให้กับกลุ่มองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ โดยหัวเหว่ยยังให้ไทยเป็นศูนย์กลางดูแลตลาดในประเทศแถบอินโดจีนหรืออนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง

บริษัทหัวเหว่ย ได้เข้ามาลงทุนในการบริการด้านการสื่อสารและโทรคมนาคมให้กับบริษัทในไทย บริษัทยังได้แตกหน่วยธุรกิจ บริษัท เน็ตเวิร์ค ดาต้าคอม เมื่อ ค.ศ. 2005 โดยผ่านตัวแทนกระจายสินค้ากับบริษัท วินคอม ล็อกเล่ย์ ไวร์เลส อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล รีเสิร์ช คอร์ปอเรชั่น (IRCP) และอินฟินิตี้ ไอที คอร์ปอเรชั่น ซึ่งบริษัทสามารถเข้ามาสร้างฐานลูกค้าด้านเครือข่ายในไทย ในกลุ่มสถาบันการศึกษา กลุ่มสถาบันการเงิน การธนาคาร และหน่วยงานราชการ เช่น แคปปิตอล โอเค ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารนครหลวง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงสาธารณสุข และมหาวิทยาลัยหลายแห่ง โดยประสบความสำเร็จจากการวางรากฐานการพัฒนาระบบสารสนเทศ เป็นผู้ติดตั้งระบบเครือข่าย “10 Gigabit Ethernet Network” ให้กับมหาวิทยาลัยรังสิต มูลค่า 150 ล้านบาท และการวางระบบเครือข่ายให้กับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มูลค่า 8.8 ล้านบาท ได้ประมูลงานเครือข่ายไร้สายให้กับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มูลค่า 2.7 ล้านบาท และมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นต้น²⁷

บริษัทโดนยุง (Dongyun) ซึ่งเป็นเอกชนจีน ได้เข้ามาลงทุนในไทย ค.ศ. 2001 ได้จัดตั้งบริษัท Dongyun Plate Making (Thailand) Co., Ltd. โดนยุง เพลท เมคคิง (ไทยแลนด์) จำกัด ตั้งอยู่ในเขต 2 มูลค่า 155 ล้านบาท มีการจ้างแรงงานไทย 151 คน และแรงงานต่างชาติ 8 คน ในการผลิตเพลทและอุปกรณ์การพิมพ์หรืออัดลาย (Printing Roller) มีการส่งออกร้อยละ 30 โดยกรรมการบริษัทได้ให้เหตุผลการลงทุนในไทยว่า “เนื่องจากไทยและจีนมีการติดต่อสื่อสารและการคมนาคมสะดวก กิจกรรมการพิมพ์ในไทยมีตลาดที่เปิดกว้าง และสามารถผลิตเพื่อขายในไทยได้เป็นอย่างดี และยังมีแหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตที่หาซื้อได้ง่าย ซึ่งมีอยู่กว่าร้อยละ 70-80 นอกจากนี้ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองของไทยดีกว่าประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในส่วนปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรม อยู่ในสภาพดีสื่อสารภาษา

²⁷ <<http://www.huawei.com>>, 20 January 2006.

เข้าใจง่าย นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลจีนและรัฐบาลไทยอยู่ในสถานภาพที่ดี ทำให้บริษัทเห็นความสำคัญในการเข้ามาลงทุนในไทย”²⁸

บริษัทแพลตตินั่มมอเตอร์เซลส์ บริษัททำการผลิตรถจักรยานยนต์ ได้ร่วมมือกับบริษัทสหไทยอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ในเรื่องการทำตลาดรถจักรยานยนต์ในไทย นายสมนึก วิทยารักษ์สรรค์ กรรมการผู้จัดการบริษัท เอส อี ซี กรุ๊ป ได้ร่วมกับกลุ่มทุนจีนในการทำตลาดรถจักรยานยนต์ในไทย ใน ค.ศ. 2005 มีการลงทุน 400 ล้านบาท²⁹ ในช่วงแรกมีการนำเข้าชิ้นส่วนมาประกอบในไทย หลังจากนั้นมีการใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศในอัตราที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการผลิตรถจักรยานยนต์แบรนด์ Hensim จากมณฑลฉงชิ่ง โดยได้เปิดบริษัท แพลตตินั่มมอเตอร์เซลส์ จำกัด เพื่อเป็นตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์แพลตตินั่มในไทย โดยการตั้งฐานการผลิตที่จังหวัดจันทบุรี มีการนำเข้ารถจักรยานยนต์ทุกประเภท ทั้งแบบครอบครัว แบบวิบาก แบบรถซิ่งสปอร์ต แบบสกู๊ตเตอร์ และแบบสปอร์ต จำนวน 23 รุ่น มีเครื่องยนต์ขนาด 125 ซีซี 175 ซีซี 200 ซีซี และ 250 ซีซี เป็นเครื่องยนต์สี่จังหวะ ซึ่งมีจุดขายที่ราคาต่ำ เทคโนโลยีโดดเด่น รูปลักษณะใหม่ และมีอุปกรณ์มาตรฐาน ราคาเริ่มต้นที่ 28,350 บาท จนถึง 71,400 บาท มีกำลังการผลิตปีละ 500,000 คัน บริษัทมีเป้าหมายขายรถจักรยานยนต์ในไทย 300,000 คัน นอกจากนั้นจะส่งออกไปในอาเซียนและส่งออกไปยังอินเดียและบังคลาเทศ

บริษัทแพลตตินั่ม ได้ลงทุนเพิ่มเพื่อเปิดโรงงานผลิตรถยนต์ มูลค่า 2,000 ล้านบาท พร้อมตั้งผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์จากจีน 60 ราย เข้ามาตั้งโรงงานผลิตชิ้นส่วนป้อนทั้งรถจักรยานยนต์และรถยนต์ ทั้งนี้ นายสมนึก วิทยารักษ์สรรค์ ประธานบริหารบริษัทแพลตตินั่มมอเตอร์เซลส์ กล่าวว่า บริษัทจะเปิดโรงงานผลิตรถบรรทุกขนาดเล็ก โดยใช้เทคโนโลยีและได้รับความร่วมมือกับบริษัทรถยนต์จากจีน ในพื้นที่เดียวกับโรงงานผลิตรถจักรยานยนต์แพลตตินั่ม ที่จังหวัดจันทบุรี โดยได้เตรียมพื้นที่ 500 ไร่ สำหรับรถยนต์ดังกล่าวจะตั้งราคาอยู่ที่ 3.5 แสนบาท เบนซิน 1.6 ลิตร และเครื่องยนต์ดีเซล 2.0 ลิตร มีกำลังการผลิต 2 หมื่นคันต่อปี โดยจะให้สิทธิเครือข่ายรถจักรยานยนต์ของแพลตตินั่มเป็นตัวแทนจำหน่าย โดยรถยนต์ที่ผลิตในประเทศไทยจะใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศยกเว้นในส่วนของเครื่องยนต์ภายใน 5 ปี การเข้ามาทำตลาด บริษัทจะเน้น

²⁸ สัมภาษณ์ กรรมการบริษัท โดนยูง เฟลท เมคคิง (ไทยแลนด์) จำกัด, 4 พฤศจิกายน 2004.

²⁹ “เอส.อี.ซี.กรุ๊ป หุ้ม 400 ล้าน ตั้งโรงงานผลิตรถจักรยานยนต์,” <www.posttoday.com>, 24 มกราคม 2005.

ไปที่อุปกรณ์ที่จำเป็นในการขับซื้ออย่างครบครัน ขณะเดียวกันก็มีอุปกรณ์เสริมให้ลูกค้าเลือกได้ตามความต้องการ โดยมีจุดเด่นในเรื่องของการประหยัดน้ำมัน และความทนทานในการใช้งาน

บริษัท ขางหลง ฟู้ดส์ จำกัด (Changlong Foods Co., Ltd) ซึ่งเป็นเอกชนจีน ได้เข้ามาลงทุนใน ค.ศ. 1998 ในเขต 3 มีการลงทุนมูลค่า 20 ล้านบาท ซึ่งเป็นการร่วมทุนของฝ่ายไทย และฝ่ายจีน มีการจ้างแรงงานไทย 200 คน และแรงงานต่างชาติ 3 คน ในการผลิตลำไยอบแห้ง โดยส่งไปยังจีนทั้งหมด ในส่วนเหตุผลที่เข้ามาลงทุน จากการกล่าวของกรรมการบริษัทที่ว่า “คุณภาพลำไยสดของไทยดีกว่าจีนและประเทศอื่น ๆ บริษัทยังมีความต้องการที่จะระบายสินค้าสู่ประเทศในที่มีคนจีนอยู่นอกเหนือจากจีน นอกจากนี้ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมได้เป็นปัจจัยช่วยส่งเสริมธุรกิจโดยเฉพาะความใกล้ชิดทางเชื้อชาติภาษาและวัฒนธรรม” ในส่วนปัจจัยด้านยุทธศาสตร์การเมืองและเส้นทางการคมนาคมขนส่งในแม่น้ำโขงมีความสะดวกขึ้น มีข้อเสนอแนะจากกรรมการบริษัทว่า “รัฐบาลไทยควรสนับสนุนภาคเอกชนให้มากกว่าการเข้ามาแทรกแซง เพราะสินค้าเกษตรมีความอ่อนไหวต่อราคามาก รัฐไม่ควรมีรูปแบบจำหน่ายมากเกินไปจนเกิดความพอดี เพราะจะทำให้สินค้าไม่ได้คุณภาพทำให้ผู้ซื้อจากจีนไม่มีความมั่นใจในสินค้าของไทย และทำให้ราคาไม่มั่นคงด้วย”³⁰

บริษัท อุตสาหกรรมเครื่องหอมไทย-จีน จำกัด (Thai-China Flavours and Fragrances Industrial) บริษัทจีนได้เข้ามาสำรวจแหล่งที่ตั้งและแหล่งวัตถุดิบใน ค.ศ. 1988 มีการลงทุนใน ค.ศ. 1989 มูลค่า 105 ล้านบาท ในการผลิต Fragrance (Liquid) มีการจ้างงานคนไทย 201 คน และคนต่างชาติ 22 คน ในขั้นแรกมีการจดทะเบียนการลงทุน 70 ล้านบาท ไทยถือหุ้นร้อยละ 65 บริษัทผู้ร่วมทุนจากจีน เข้ามาถือหุ้นร้อยละ 35 มีการส่งออกร้อยละ 90 ซึ่งเป็นการร่วมทุนระหว่างรัฐวิสาหกิจจีนจากมณฑลกว่างโจว The Guangzhou-based Baihua Flavor Co. กับนักธุรกิจไทย โดยบริษัทตั้งอยู่ในจังหวัดอยุธยา โดยนายสถาพร เกียรติธนากร กล่าวว่า “บริษัทเป็นผู้ผลิตหัวเชื้อน้ำหอมและน้ำมันหอมระเหยจากธรรมชาติรายแรกในไทย และการสกัดสามารถทำได้สองวิธี คือ การกลั่นด้วยไอน้ำ และการกลั่นด้วยสารทำละลาย การกลั่นด้วยไอน้ำจะถูกกว่าช่วยลดต้นทุนได้ แต่ก็ใช้ได้กับพืชบางชนิด บางชนิดก็ต้องกลั่นด้วยตัวทำละลายอย่างเช่น แอลกอฮอล์ อะซิโตน หรือเฮกเซล เพราะไม่เช่นนั้นจะระเหยไปกับไอน้ำและจะเก็บไม่ได้ ซึ่งเครื่องหอมมีสี่ประเภท ได้แก่ เครื่องหอมสำหรับบริโภค เครื่องหอมสำหรับอุปโภค เครื่องหอมสำหรับ

³⁰ สัมภาษณ์ กรรมการบริษัท ขางหลง ฟู้ดส์ จำกัด, 4 พฤศจิกายน 2004.

เครื่องสำอาง และเครื่องหอมสำหรับยาสูบ"³¹ โดยมีพืชที่นำมาสกัดทำเครื่องหอมมากกว่า 400 ชนิด ซึ่งสามารถนำมาสังเคราะห์และแยกสารออกมาได้ไม่ต่ำกว่า 5,000 ชนิด แต่พืชที่นำมาผลิตของบริษัทมี 30-40 ชนิด เช่น มะลิ จำปี จำปา กระดังงา ตะไคร้หอม กระชาย โหระพา กะเพรา มะกรูด ใบพลู ใบฝรั่ง ฟ้ายะลวยโจร ขมิ้นชัน เป็นต้น ก่อนจะนำมาทำการสกัดพืชนั้น มีการทดลองปลูก โดยการจ้างประชาชนในจังหวัดอยุธยา กาญจนบุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง และนครสวรรค์ และพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งมีประมาณ 500-600 ครอบครัว มีการใช้วัตถุดิบวันละประมาณ 10-15 ตัน การสกัดน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอม ตัวอย่างการสกัดมะกรูด 1 ตัน จะได้ผลผลิต 10 กิโลกรัม และใบพลู 1 ตัน จะได้ผลผลิต 9 ชีดเท่านั้น มีการใช้พืชในปริมาณมาก ส่วนกากที่เหลือก็สามารถเอาไปทำเป็นอาหารสัตว์และเอามาทำเป็นยาให้สัตว์ ดังนั้นพืชแต่ละชนิดสกัดออกมาได้ไม่เท่ากัน ราคาจึงแตกต่างกัน น้ำมันหอมระเหยที่สกัดได้นั้นแพงที่สุดเป็นน้ำมันหอมระเหยจากใบพลูราคาอยู่ที่กิโลกรัมละ 20,000 บาท ส่วนราคาที่ถูกก็คือเครื่องหอมที่นำมาทำธูปกิโลกรัมละ 700 บาท อย่างใบพลูที่แพงมากจำนวนการสั่งซื้อขั้นต่ำ 1 กิโลกรัม มียอดขายปีหนึ่งรวมประมาณ 80 ล้านบาท

ในส่วนตลาดภายในประเทศ มีความต้องการมากพอสมควร ทั้งผู้ผลิตสินค้า อุปโภค และบริโภค ในจำพวกสินค้าบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป เช่น มาม่า ไวไว ยำยำ หรือจะเป็นคุกกี้ ขนมปัง เครื่องดื่มต่างๆ กลิ่นบุหรี เหล้า ไปจนถึงของใช้ อย่างน้ำหอม เครื่องสำอาง สเปรย์ปรับอากาศ ไปจนถึงยาสมุนไพรขององค์กรเภสัชกรรม รวบรวมการสินค้าที่ใช้ "กลิ่น" เหล่านี้มีถึง 700-800 กลิ่น อย่างเช่น กลิ่นหมุย่างก็ใส่ อาหารสำเร็จรูป ขนมขบเคี้ยว กลิ่นผลไม้ก็ใส่เครื่องดื่ม ลิ้นจี่ สตรอเบอรี่ กลิ่นเผือก กลิ่นมะพร้าว ก็เอามาใส่ไอติม ซึ่งไทยมีการผลิตกลิ่นเพื่อเครื่องสำอาง และเพื่อบริโภค ในอัตราที่ใกล้เคียงกันมาก ปีหนึ่งโตประมาณร้อยละ 10 และสารสกัดจากธรรมชาติปีหนึ่งโตกว่าร้อยละ 30 ในส่วนตลาดส่งออกมีประมาณร้อยละ 20 โดยตลาดส่งออกหลักของเครื่องหอมอยู่ที่ สิงคโปร์ มาเลเซีย เวียดนาม ลาว ส่วนตลาดวัตถุดิบน้ำมันจะอยู่ที่จีน อังกฤษ ยุโรป ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา และอินเดีย เป็นต้น

ไทยเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าทั้งทางเทคโนโลยี ตลาดเครื่องหอม และแหล่งวัตถุดิบ ซึ่งเป็นเหตุผลให้จีนเข้ามาลงทุน ถึงแม้ว่าตลาดในไทยไม่ใหญ่มากนัก แต่เป็นประเทศที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ การทำธุรกิจด้านนี้ยังไม่มีใครที่จัดว่าเป็นคู่แข่ง มีเพียงชาวบ้านที่ทำน้ำมันหอมระเหย แบบภูมิปัญญาชาวบ้าน เพราะว่าต้นทุนในการสกัดน้ำมันหอมระเหยแบบต้องใช้ทั้ง

³¹ สัมภาษณ์ สดภาพ เกียรติธนากร, กรรมการผู้จัดการบริษัทอุตสาหกรรมเครื่องหอม ไทย-จีน จำกัด, 10 มีนาคม 2004.

ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นต้นทุนที่สูงทั้งในเรื่อง เทคโนโลยีที่มีการนำเข้าจากอังกฤษ และจีน สารสกัดนำเข้าจาก จีน อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา เชื้อเพลิง และตลาด ซึ่งสามารถป้อนสินค้าเข้าสู่อุตสาหกรรมจำพวกเครื่องสำอาง อุตสาหกรรมยา ยาสูบ และสินค้าอุปโภคบริโภคหลายชนิด เช่น สบู่ แชมพู และอาหารสำเร็จรูป เป็นต้น ซึ่งการผลิตในไทยได้เป็นสะพานเชื่อมไปยังตลาดของอาเซียน และทั่วโลก เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา สิงคโปร์ มาเลเซีย อินเดีย และเวียดนาม³²

บริษัท เป่ย์จิงถงเยินถั่ง (Beijing Tong Ren Tang) เป็นบริษัทผลิตยาแผนโบราณจีนที่ค้นพบวิธีการบรรเทาและรักษาโรคด้วยผลผลิตจากธรรมชาติเป็นเวลากว่า 30,000 ปี มีการคิดค้นการปรุงยาสารพัดชนิดโดยนำสมุนไพรต่างๆ ประกอบกิจการด้านยาจีน (Tradition Chinese Medicine: TCM) ที่คิดค้นโดยแพทย์ชาวจีนมีประมาณ 8,000 ชนิด บริษัท China Beijing Tong Ren Tang Holdings Cooperation Import and Export Co., Ltd. ซึ่งประกอบธุรกิจยาจีนแผนโบราณมานานกว่า 330 ปี เป็นรัฐวิสาหกิจจีนที่ได้รับความเชื่อถืออย่างสูงในตำรับยาแผนจีนโบราณ เนื่องจากเป็นผู้จัดยารวมทั้งสมุนไพรให้กับจักรพรรดิจีนถึง 8 พระองค์ เริ่มก่อตั้งเมื่อ ค.ศ. 1669 โดยนายยูเจี้ยนหย่ง ซึ่งตรงกับรัชสมัยของจักรพรรดิคังซี ราชวงศ์ชิง บริษัทกำลังขยายตลาดในต่างประเทศ เช่น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา อเมริกาใต้ และตะวันออกกลาง บริษัทมีการพัฒนาเทคนิคการผลิตและบรรจุภัณฑ์ของสินค้า โดยการสร้างแบรนด์ยาจีนแผนโบราณในเชิงอุตสาหกรรม

บริษัท เป่ย์จิง ถงเยินถั่ง ได้ร่วมทุนกับกลุ่ม “เวซพงคีโฮสถ” เปิดสถานประกอบการจำหน่ายยาแผนจีนสำเร็จรูป ยาแผนจีนสมุนไพร รวมทั้งสมุนไพรไทย ภายใต้ชื่อ “บริษัท เป่ย์จิง ถงเยินถั่ง (ประเทศไทย) จำกัด” บริษัทได้เข้ามาลงทุนในไทย เมื่อ ค.ศ. 2001 โดยคุณ ยูพิน ชาญสง่าเวช ให้เหตุผลว่า “บริษัทเข้ามาลงทุนในไทย ก็คือไทยมีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ป่าเขตร้อน พืชพรรณ และสัตว์ทะเล ซึ่งเป็นแหล่งวัตถุดิบสำหรับเครื่องยาจีนหรือยาจีนแผนโบราณ โดยเป็นที่รู้จักกันในนามของยาสมุนไพรและเป็นที่สนใจของหลายประเทศในเอเชีย”³³ และความต้องการสมุนไพรจีนหรือยาจีนเพิ่มมากขึ้นของกลุ่มคนจีนโพ้นทะเลในเอเชีย

³² “Build Overseas Base, Wise Decision for Chinese for Chinese Firms: Interview,” *Beijing Time* (2 April 2002).

³³ สัมภาษณ์ ยูพิน ชาญสง่าเวช, กรรมการบริษัทเป่ย์จิง ถงเยินถั่ง, 18 กุมภาพันธ์ 2005.

ตะวันออกเฉียงใต้ บริษัทมีแผนที่จะขยายตลาดไปยังยุโรป สหรัฐอเมริกา อเมริกาใต้ และ ตะวันออกกลาง เป็นต้น

นายยุทธเดช เวชพงศา รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท เปย์จิงถงเยินถิง ประเทศไทย กล่าวว่า การสร้างภาพลักษณ์บริษัทเป็นผู้เชี่ยวชาญจึงยังคงจำกัดช่องทางจัดจำหน่ายเป็นร้านขายยาสมุนไพร และคลินิกของการรักษาแบบแผนจีนเท่านั้น มีการต่อยอดแบรนด์การโฆษณาในสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสุขภาพเป็นหลัก และบริษัทมีโครงการกระจายสินค้าสู่ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ซึ่งต้องมีดีเอ็นเอให้สินค้าของบริษัทไปด้วยกันได้กับร้านขายยาที่ตกแต่งอย่างทันสมัย อีกช่องทางหนึ่ง ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีก็คือคลินิกรักษาโรคแบบแผนจีน เนื่องจากกระทรวงสาธารณสุขได้อนุญาตให้เป็นแพทย์ทางเลือกแล้วทำให้คลินิกดังกล่าวจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นในชุมชนต่างๆ เป้าหมายของบริษัทก็คือ การรักษาภาพลักษณ์สมุนไพรชั้นสูงของจีน ซึ่งเป็นศาสตร์ที่คิดค้นมากกว่า 300 ปี ซึ่งปัจจุบันผู้บริโภคยอมรับการใช้สมุนไพรเป็นแพทย์ทางเลือก และการนำผลิตภัณฑ์สมุนไพรมาใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้น แต่ผู้ผลิตต้องโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ ซึ่งบริษัทใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทสุขภาพให้ข้อมูลเกี่ยวกับสมุนไพรเพื่อต่อยอดแบรนด์ของบริษัทมากยิ่งขึ้น³⁴ ในด้านนายไพศาล เวชพงศา ในฐานะ ற்றுญญิกสมาคมไทยอุตสาหกรรมผลิตยาแผนปัจจุบัน กล่าวว่า ร้านขายยาสมุนไพรแผนโบราณในไทยมี 300 ร้าน มีมูลค่าตลาดรวมประมาณ 1,000 ล้านบาท และคาดว่าจะเติบโตร้อยละ 10³⁵

บริษัทน้ำมันจีน มี 3 บริษัท ได้แก่ บริษัท CNPC ซึ่งรับผิดชอบในการสำรวจและการขุดเจาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ บริษัท Sinopec เป็นบริษัทที่รับผิดชอบในการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ปิโตเคมี วัสดุโพลีเอทิลีน และปุ๋ยเคมี และบริษัท Sinochem ได้เข้ามาวางเครือข่ายด้านพลังงาน โดยรัฐบาลไทยได้มีนโยบายเพื่อการดำเนินโครงการวางท่อเชื่อมต่อระหว่างทะเลอันดามันกับอ่าวไทย มูลค่า 480-1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จะเริ่มก่อสร้างใน ค.ศ. 2005 โครงการวางเครือข่ายเชื่อมต่อพลังงาน โดยเชื่อมจังหวัดพังงาทางชายฝั่งตะวันตกกับชายฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย และโครงการสร้างแหล่งอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ตามแผนงานบนชายฝั่งอ่าวไทยจังหวัดนครศรีธรรมราช

³⁴ “ยาสมุนไพรทำตลาดเชิงรุก Above the Line + ขายตรง,” <[http://www.bcm.arip.co.th/content.php?data=405010 SMEs%20Marketing](http://www.bcm.arip.co.th/content.php?data=405010_SMEs%20Marketing)>, 10 สิงหาคม 2006.

³⁵ “ถงเยินถิงยาแผนจีนจากปักกิ่งสู่เยาวราช,” <[http://www.bcm.arip.co.th/content.php?data=400324 Services](http://www.bcm.arip.co.th/content.php?data=400324_Services)>, 10 สิงหาคม 2006.

บริษัท ปิโตรเลียม (PTT) ของไทยได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจกับบริษัทด้านพลังงานของจีน 3 บริษัท คือ บริษัท CNOOC มีการลงทุนในการผลิต การสำรวจแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ และธุรกิจต่อเนื่อง โดย CNOOC ได้สนใจร่วมลงทุนกับ PTT มีการสำรวจแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ร่วมกับ PTT ซึ่งมีสัมปทานอยู่ในพม่า นอกจากนี้ CNOOC มีการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) จากอินโดนีเซียและออสเตรเลีย ส่วนบริษัท SINOCHEM ซึ่งเป็นผู้ทำธุรกิจค้าขายน้ำมันรายใหญ่ของรัฐบาลจีน โดยบริษัท PTT มีการตกลงซื้อขายน้ำมัน การกลั่นปิโตรเลียม และการนำเข้าส่งออกปิโตรเคมีกับ SINOCHEM และบริษัท CNPC ซึ่งเป็นบริษัทขนาดใหญ่ด้านพลังงานที่จะมีการลงทุน เพื่อการสร้างความมั่นคงด้านพลังงานแก่ไทย³⁶ ขณะที่ Sinohydro Corp Ltd ได้ตกลงที่จะร่วมทุนกับ กฟผ. จำกัด (มหาชน) การสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าพลังน้ำในพม่า ลาว และกัมพูชา และบริษัทยังสนใจลงทุนในโครงการบาดานหินน้ำมันในไทย

บริษัท PTT ทำความตกลงร่วมทุนกับบริษัท CNPC, SINOCHEM, SINOPEC, และ CNOOC เพื่อร่วมกันดำเนินการทั้งด้านการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม ปิโตรเคมี และโรงกลั่น บริษัท PTT จะสามารถขยายไปสู่ผู้ซื้อสินค้าปิโตรเคมีรายใหญ่ของโลก คือ จีนมีการส่งออกเม็ดพลาสติกไปจีนร้อยละ 50 การร่วมศึกษาโอกาสการลงทุนในธุรกิจปิโตรเลียม ปิโตรเคมี และอื่นๆ กล่าวคือ บริษัท PTT และ บริษัท Sinochem โดยมีการลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร กับ ประธานาธิบดีจีน หู จิ่นเทา เพื่อจัดตั้งคณะทำงานประสานความร่วมมือ (Joint Cooperation Committee) ซึ่งจะมีหน้าที่ศึกษาและประเมินความเป็นไปได้ในความร่วมมือในด้านต่างๆ ระหว่าง PTT และ Sinochem ในไทย จีน และประเทศอื่นๆ เช่น การขุดเจาะ สำรวจ ผลิต ขนส่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ การจัดตั้งโครงข่ายการตลาดร่วมในด้านน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และปิโตรเคมี เป็นต้น เพื่อรองรับนโยบายของรัฐบาลไทยในการผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางพลังงาน และตลาดทางด้านพลังงานไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน

บริษัท คุณหมิง ดำเขียน ขนส่ง จำกัด ได้ร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจกับบริษัท Trans Asia logistics เพื่อร่วมลงทุนจัดตั้งธุรกิจขนส่งแบบครบวงจร มีการขนส่งสินค้าและขนส่งผู้โดยสาร การลงทุนในช่วงแรกมีมูลค่า 800 ล้านบาท จากวงเงินทั้งหมด 1,200 ล้านบาท มีการสร้างสถานีขนส่งในเส้นทางระหว่างไทยกับจีน เริ่มที่กรุงเทพมหานคร เชียงราย เชียงของของไทย

³⁶ จีนเป็นประเทศที่นำเข้าเม็ดพลาสติกทรายใหญ่จาก PTT ใน ค.ศ. 2004 PTT ส่งเม็ดพลาสติกกว่า 10,000 ล้านบาท โดยส่งออกครึ่งหนึ่งไปจีน ในขณะที่ PTT มีการส่งออกน้ำมันสำเร็จรูป 100,000 ล้านบาท และส่งออกก๊าซหุงต้มกว่า 10,000 ล้านบาท

ป่อหารของลาว เชียงรุ่งของมณฑลยูนนาน รวมทั้งการสร้างสถานีขนส่งไปยังมณฑลอื่นของจีน และประเทศในอาเซียน สถานีที่เชียงรายและเชียงรุ่ง จะเน้นสถานีขนส่งผู้โดยสารระหว่างประเทศ และมีแผนการลงทุนสร้างโรงแรม 550 ห้อง สถานีขนส่งที่คาดว่าจะมีผู้โดยสาร 2-3 ล้านคน สถานีรถบรรทุกที่รองรับ 6,000-8,000 คันต่อปี คลังสินค้าและลานเก็บตู้คอนเทนเนอร์ รวมทั้งการร่วมมือกับนักธุรกิจของสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปเข้ามาร่วมลงทุนเพราะต้องการให้ถ่ายทอดเทคโนโลยีการขนส่งระหว่างประเทศ การใช้เส้นทางขนส่งสินค้าจากคุนหมิงถึงท่าเรือน้ำลึก จังหวัดระนอง เพื่อจะทำให้การขนส่งสินค้าจากท่าเรือเป็นประตูการค้าแห่งใหม่ของโลก ซึ่งสามารถขนส่งไปยังอินเดีย ตะวันออกกลาง และสหภาพยุโรป เป็นต้น

บริษัท Holly Group ซึ่งเป็นโครงการก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมจีน มีการร่วมทุนระหว่างไทยกับจีน ที่จังหวัดระยอง มูลค่า 8,000 ล้านดอลลาร์ โดยเป็นนิคมอุตสาหกรรมนอกประเทศแห่งแรกของจีน มีพื้นที่ 4 ตารางกิโลเมตร นิคมอุตสาหกรรมจะประกอบด้านอุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรกล เครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ก่อสร้าง เป็นต้น โดยมี อมตะกรุ๊ป ซึ่งเป็นผู้ร่วมทุนฝ่ายไทย นิคมอุตสาหกรรมจีนจะได้รับการยกเว้นภาษีรายได้เป็นเวลา 8 ปี หลังจากปีที่ 8 จะได้รับสิทธิพิเศษในการจ่ายภาษีรายได้ธุรกิจเพียงครึ่งหนึ่งเป็นเวลา 5 ปี ไม่ต้องชำระภาษีนำเข้าเครื่องจักรกลเป็นเวลา 8 ปี โดยชาวต่างชาติจะได้รับสิทธิพิเศษ 10 ประการ ในนิคมอุตสาหกรรม เช่น สิทธิครอบครองที่ดิน ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้า เพื่อกระตุ้นการค้าไทยและจีน การขนส่งและเขตปลอดภาษี โดยไทยจะเป็นสถานีขนถ่ายสินค้าไปยังสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา³⁷

บริษัท CITIC GROUP (China International Trust & Corporation: CITIC) เป็นบริษัทของรัฐบาลจีน บริษัทได้เข้าไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฮ่องกง ที่เข้าไประดมทุนนำมาลงทุนและขยายกิจการออกไปลงทุนในต่างประเทศ CITIC GROUP เคยเข้ามาหาบาทตามข้อกิจการบริษัท ทีพีไอ พิโตรเคมี และการเข้ามาร่วมทุน แต่มีปัญหาในเรื่องการเข้ามาลงทุน ซึ่งนายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (ทีพีไอ) กล่าวว่า “การกระทำของรัฐบาลไทยถือว่าขัดกับหลักกรรมมาภิบาลที่ดี เป็นการรังแกประชาชน ถือเป็นการปล้นประชาชน อย่างไรก็ตามยังเชื่อมั่นว่าในที่สุดแล้ว บริษัท CITIC จะเข้ามาร่วมทุนเช่นเดิม

³⁷ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, “Holley Group ของจีนร่วมทุนไทยสร้างนิคมอุตสาหกรรมจีนนอกประเทศแห่งแรก,” 26 พฤษภาคม 2006.

เพียงแต่ว่าจะเข้ามาร่วมทุนกับตนหรือว่ากับรัฐบาลไทย เนื่องจากนโยบายระดับชาติของจีน เนื่องจากเห็นว่าที่ฟิโอมมีศักยภาพด้านพลังงานสูงที่สุดในประเทศไทยและเอเชีย”³⁸

บริษัท CITIC Petrochemical Investment ซึ่งเป็นผู้ที่จะให้การสนับสนุนทางการเงินให้แก่กลุ่มผู้ค้าประกันในการนำเงินมาชำระแก่เจ้าหนี้ และกำลังร่วมมือกับ บริษัท อัดลไทย ในการเข้าประมูลโครงการขนาดใหญ่ในไทย โดยมีความจำนงกับรัฐบาลไทยและการรถไฟแห่งประเทศไทย (ร.ฟ.ท.) เพื่อการก่อสร้างโครงการระบบขนส่งทางรถไฟเชื่อมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และสถานีรับส่งผู้โดยสารอากาศยานในเมือง ระยะทาง 28 กิโลเมตร มูลค่า 25,000 ล้านบาท

4.4 เปรียบเทียบลักษณะสำคัญของบริษัทจีน

การลงทุนของบริษัทจีนในไทยจะมีลักษณะที่สำคัญบางประการ คือ ความเป็นเจ้าของบริษัทจีนมีทั้งในรูปแบบของรัฐวิสาหกิจและบริษัทเอกชน โครงการลงทุนของบริษัทจีนมูลค่าการลงทุน และการร่วมทุน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนจากจีนทั้งหมด เช่น Thai Durable Group Public Co., Ltd., Songkla Canning Public Co., Ltd., Supertex Co., Ltd., Thai Hable Industrial Co., Ltd., NGL Chemical (Thailand) Co., Ltd., Eastern Polymer Industry Co., Ltd., Anoma Electric (Thailand) Co., Ltd., SENIOR COM Co., Ltd., GFPT Public Co., Ltd., Calcorp International Co., Ltd., Royal Electronic Factory (Thailand) Co., M.R.I. Co., Ltd., CKL Electronics Co., Ltd., Function Telecom (Thailand) Co., Ltd., Royal Can Industries Co., Ltd., Thai Luxe Enterprises Public Co., Ltd., T. Krungtai Industries Public Co., Ltd., China Mingad Potash Corp., (Thailand), Ming Heng Knitting Co., Ltd. และ Global Gypsum Co., Ltd., เป็นต้น

รูปแบบของบริษัทจีน

การลงทุนของจีนในไทยส่วนใหญ่จะมีการลงทุนโดยรัฐวิสาหกิจจีน ซึ่งมีทั้งวิสาหกิจของหน่วยงานในรัฐบาลกลาง กระทรวง มณฑล เมือง หรือเขตเศรษฐกิจพิเศษ และหลังจากการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ มีการยินยอมให้เอกชนเข้ามาดำเนินการจัดการในรูปแบบของวิสาหกิจเอกชน แม้ว่าจะเป็นการดำเนินโดยเอกชน แต่รัฐบาลทั้งส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น หรือวิสาหกิจชุมชนยังเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ การเข้ามาลงทุนในไทยส่วนใหญ่จะเป็นรัฐวิสาหกิจ เช่น China Worldbest

³⁸

“ประชัย ชัดทักษิณปวนซื้อคืนที่ฟิโ อ ชี้รังแก-ทำอภัยศอดสุ,”

<<http://www.prachai.com/news/newsFiles/Thai0150.htm?nid=901>>, 29 สิงหาคม 2006.

Group, Thai-China Flavours and Fragrances Industry Co., Ltd., Tong ren Tang, China State Construction Engineering และในส่วนวิสาหกิจเอกชนที่เริ่มเข้ามาลงทุนในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ค.ศ. 1997 เช่น Haier Group., Changhong, TCL-Thomson Electronic, Huawei Technology เป็นต้น (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4
บริษัทจีนที่เข้ามาลงทุนในไทย

บริษัท	ความเป็นเจ้าของ	ประเภทกิจการ
China Worldbest GROUP	รัฐวิสาหกิจ	Natural/Synthetic Fibers, Citric Acid, Fiber Residue, Printing & Fishing Textile
Haier Group.	เอกชน	Electric
Changhong	เอกชน	Electric
TCL-Thomson Electronic	เอกชน	Television, Electric
Huawei Technology	เอกชน	IT Service Trade
Thai-China Flavours and Fragrances Industry Co., Ltd.	รัฐวิสาหกิจ	Flavours and Fragrances Industry
Tong ren Tang	รัฐวิสาหกิจ	Medicine
China State Construction Engineering	รัฐวิสาหกิจ	Construction
CHEC (Thai) Co., Ltd.	รัฐวิสาหกิจ	Construction

ที่มา: รวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง, 2006.

มูลค่าการลงทุน

การลงทุนของจีนในไทย มีบริษัทจีนที่ขออนุมัติการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน มีทั้งการลงทุนโดยตรง และการรวมทุนกับต่างชาติ ซึ่งพบว่า ตั้งแต่ ค.ศ. 1987-2005 มีบริษัทจีนได้รับการสนับสนุนการลงทุน มูลค่า 31,505.7 ล้านบาท มีการจดทะเบียนการลงทุน มูลค่า 9,965.4 ล้านบาท โดยมีหุ้นส่วนที่เป็นฝ่ายจีน มูลค่า 5,094.3 ล้านบาท และมีหุ้นส่วนฝ่ายไทยหรือต่างชาติ มูลค่า 3,384.1 ล้านบาท ซึ่งการลงทุนที่แท้จริงจะน้อยกว่าการขอสนับสนุนการลงทุน (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5
มูลค่าการลงทุนของจีนในไทย ค.ศ. 1987-2005

หน่วย: ล้านบาท

ปี ค.ศ.	จำนวนเงินลงทุน	ทุนจดทะเบียน	จีน	ไทย
1987	-	-	-	-
1988	1,027.2	444.5	207.6	236.9
1989	782.4	320.0	114.2	187.8
1990	3,409.6	797.1	156.7	511.2
1991	774.3	230.0	59.7	160.3
1992	50.0	30.0	14.7	15.3
1993	1,732.3	505.3	186.1	307.7
1994	2,241.4	560.0	125.1	378.6
1995	196.3	81.0	3.9	4.1
1996	889.4	94.0	9.4	80.7
1997	45.0	45.0	45.0	-
1998	69.4	16.0	7.0	8.9
1999	560.1	572.7	71.9	19.6
2000	2,550.9	1,034.0	345.8	126.7
2001	8,690.4	2,467.4	2,412.9	6.1
2002	379.2	77.5	37.7	28.6
2003	1,389.6	496.5	227.2	266.8
2004	4,432.5	1,464.0	782.9	630.0
2005	2,285.6	730.4	286.5	414.8
รวม	31,505.7	9,965.4	5,094.3	3,384.1

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน 2006

โครงการลงทุน

โครงการลงทุนของบริษัทจีนส่วนใหญ่จะเป็นโครงการขนาดเล็ก และขนาดกลางที่มีมูลค่าการลงทุนไม่เกิน 500 ล้านบาท ในส่วนบริษัทขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าการลงทุนเกิน 500 ล้านบาท ตั้งแต่ ค.ศ. 1987 ถึงปัจจุบัน มี 12 บริษัท คือ Worldbest Industry (Thailand) Co., Ltd., Worldbest Biochemcials (Thailand) Co., Ltd., Aapico Amata Co., Ltd., Mr. Zhang

Lishing, Worldbest Biochemcials (Thailand) Co., Ltd., UMC Metals Co., Ltd., Compass East Industry (Thailand) Public., H.V. Fila Co., Ltd., Namheng Steel Co., Ltd., Thai Paper Co., Ltd., New Moon Industrial Co., Ltd. และ Rung Siam Fertilizer Co., Ltd. เป็นต้น (ตารางที่ 4.6) โดยกลุ่มบริษัท Worldbest Group. มี 3 บริษัท มูลค่า 7,883.7 ล้านบาท

ตารางที่ 4.6
โครงการลงทุนขนาดใหญ่ของบริษัทจีน

ลำดับที่	บริษัท	ประเภทกิจการ	มูลค่า (ล้านบาท)
1	Worldbest Industry (Thailand) Co., Ltd.	Natural/Synthetic Fibers 10,420 Yards	3,560.00
2	Worldbest Biochemcials (Thailand) Co., Ltd.	Citric Acid 60,000 Tons; Fiber Residue 4,508 Tons	2,944.40
3	Aapico Amata Co., Ltd.	Auto Frame Set 294,000 Sets	1,524.70
4	Mr. Zhang Lishing	Ethyl Alcohol 100,000 Tons	1,432.00
5	Worldbest Biochemcials (Thailand) Co., Ltd.	Printing & Finishing Textile 45,000,000 Sq. Meters	1,379.30
6	UMC Metals Co., Ltd.	Billet 264,000 Tons; Deform Steel Bar 250,000 Tons	1,000.00
7	Compass East Industry (Thailand) Public.	Fan Motor 2,500,000 sets; A.C. Electric Box Fan 1,000,000 sets	610.10
8	H.V. Fila Co., Ltd.	Rubber Thread 18,000 Tons	600.00
9	Namheng Steel Co., Ltd.	Steel Wire Rod 250,000 Tons	600.00
10	Thai Paper Co., Ltd.	Art Paper 16,500 Tons	560.00
11	New Moon Industrial Co., Ltd.	Antimony 2,000 Tons; By Product 200 tons	500.00
12	Rung Siam Fertilizer Co., Ltd.	NPK Fertilizer 376,000 Tons	500.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2006

ในส่วนการจ้างงานของบริษัทจีน มีทั้งคนไทยและคนจีนหรือต่างชาติ พบว่า ในช่วง ค.ศ. 1987-2005 มีการจ้างแรงงานไทยประมาณ 37,219 คน และแรงงานต่างชาติ 1,122 คน จากการสำรวจข้อมูล 156 โครงการที่เข้ามาลงทุนในไทย บริษัทจีนมีเป้าหมายในการส่งออกเท่ากับ

หรือมากกว่าร้อยละ 80 มี 76 โครงการ และบริษัทจีนที่มีการส่งออกน้อยกว่าร้อยละ 80 มี 80 โครงการ โดยโครงการลงทุนจะมีการลงทุนมากที่สุดในเขต 3 มี 78 โครงการ รองลงมาในเขต 2 มี 46 โครงการ และเขต 1 มี 32 โครงการ ตามลำดับ

ทั้งนี้ การลงทุนของบริษัทจีน ในช่วง ค.ศ. 2000-2005 พบว่า มีการขอรับการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน มูลค่า 19,728.2 ล้านบาท มีทุนจดทะเบียนมูลค่า 6,269.8 ล้านบาท ซึ่งเป็นทุนจากฝ่ายจีน มูลค่า 4,093 ล้านบาท และเป็นทุนฝ่ายไทยและต่างชาติ 1,473 ล้านบาท โดยมีการลงทุน 81 โครงการ การส่งออกมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80 มี 45 โครงการ และการส่งออกน้อยกว่าร้อยละ 80 มี 36 โครงการ นอกจากนี้ขนาดของโครงการลงทุนของจีน จำนวนมูลค่าการลงทุนน้อยกว่า 50 ล้านบาท มี 30 โครงการ ซึ่งเท่ากับโครงการลงทุนมูลค่า 100-499 ล้านบาท มี 30 โครงการ รองลงมาเป็นโครงการลงทุนมูลค่า 50-99 ล้านบาท มี 15 โครงการ ในส่วนปริมาณเงินลงทุนโครงการที่มีมูลค่ามากกว่า 1,000 ล้านบาท มี 5 โครงการ มีมูลค่า 10,840.3 ล้านบาท รองลงมาโครงการที่มีมูลค่า 100-499 ล้านบาท มี 30 โครงการ มูลค่า 6,518.8 ล้านบาท และโครงการ 50-99 ล้านบาท มี 15 โครงการ มูลค่าการลงทุน 1,112.8 ล้านบาท (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7

ขนาดของโครงการลงทุนของจีน ในช่วง ค.ศ. 2000-2005

จำนวนมูลค่าการลงทุน	จำนวนโครงการ	ปริมาณเงินลงทุน
< 50	30	656.3
50-99	15	1,112.8
100-499	30	6,518.8
500-999	1	600
> 1,000	5	10,840.3
รวม	81	19,728.2

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2006.

ในส่วนประเภทกิจการการลงทุนในช่วง ค.ศ. 2000-2005 พบว่า มีการลงทุนด้านเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตรสูงสุด มี 20 โครงการ รองลงมา อุตสาหกรรมและสิ่งทอ มี 17 โครงการ และเคมีภัณฑ์และพลาสติก เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ ในส่วนมูลค่าการลงทุนมีการลงทุนในด้านอุตสาหกรรมและสิ่งทอมากที่สุด มูลค่า 6,448.2 ล้านบาท รองลงมา

เป็นอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ มูลค่า 6,088.7 ล้านบาท กระดาษและพลาสติก และโลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ก่อสร้าง ตามลำดับ (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8

ประเภทและจำนวนโครงการของจีนในไทย ในช่วง ค.ศ. 2000-2005

สาขา	จำนวนโครงการ	มูลค่าการลงทุน หน่วย: ล้านบาท
เกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร	20	2,526.1
เหมืองแร่ เซรามิก และโลหะ	3	295.9
อุตสาหกรรมและสิ่งทอ	17	6,448.2
โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ก่อสร้าง	10	3,174.5
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	12	861.6
เคมีภัณฑ์ กระดาษ และพลาสติก	16	6,088.7
บริการและสาธารณูปโภค	3	333.2
รวม	81	19,728.2

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2006.

สรุป

การก้าวออกไปลงทุนในต่างประเทศของจีน ในช่วง ค.ศ. 1979-2002 มีการลงทุนในไทยมากเป็นอันดับหนึ่งในระดับภูมิภาคอาเซียนและเป็นอันดับห้าในระดับโลก โดยได้มีการพิจารณาถึงลักษณะการลงทุนโดยตรงของจีนในไทย ซึ่งสามารถสรุปได้ คือ

ภาพรวมการลงทุนของจีนในไทย การเข้ามาลงทุนของจีนในไทยได้เริ่มในช่วงทศวรรษ 1980 บริษัทจีนได้เข้ามาลงทุนในช่วง ค.ศ. 1987-2005 มี 161 โครงการ มูลค่า 31,505.7 ล้านบาท การลงทุนของจีนได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การลงทุนของบริษัทจีนในไทยมี 7 สาขา บริษัทจีนได้สนใจลงทุนด้านเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรมากที่สุด รองลงมา มีการลงทุนในด้านเคมีภัณฑ์กระดาษและพลาสติก อุตสาหกรรมและสิ่งทอ ในส่วนมูลค่าการลงทุน มีการลงทุนด้านอุตสาหกรรมและสิ่งทอมากที่สุด รองลงมาเป็นการลงทุนด้าน เคมีภัณฑ์ กระดาษและพลาสติก เกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เป็นต้น (จากตาราง 4.3)

พัฒนาการการลงทุนของจีนในไทยสามารถแบ่งได้ 3 ช่วงเวลาคือ ในช่วง ค.ศ. 1975-1991 พบว่า มี 41 โครงการ มูลค่า 5,993.5 ล้านบาท มีการลงทุนในด้านบริการมากที่สุด มูลค่า 2,787.1 ล้านบาท รองลงมาด้านการเกษตร เคมีภัณฑ์และกระดาษ โลหะและเครื่องจักร อุตสาหกรรมและสิ่งทอ เหมืองแร่และเซรามิค ตามลำดับ การลงทุนของจีนในช่วง ค.ศ. 1992-1997 พบว่า มี 29 โครงการ มูลค่า 5,154.1 ล้านบาท มีการลงทุนในด้านเหมืองแร่และเซรามิค มากที่สุด มูลค่า 2,882.3 ล้านบาท รองลงมาด้านการเกษตร เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์และกระดาษ โลหะและเครื่องจักร และอุตสาหกรรมและสิ่งทอ ตามลำดับ และการลงทุนของจีนในไทยในช่วง ค.ศ. 1998- 2005 มี 90 โครงการ มูลค่า 20,357.7 ล้านบาท มีการลงทุนด้านอุตสาหกรรมและสิ่งทอมากที่สุด มูลค่า 6,458.2 ล้านบาท รองลงมาด้านเคมีภัณฑ์และกระดาษ โลหะและเครื่องจักร การเกษตร เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ การบริการ และเหมืองแร่และเซรามิค ตามลำดับ บริษัทจีนได้ลงทุนในด้านการรับเหมาก่อสร้าง ได้แก่ โครงการชลประทาน ถนน สะพาน ท่าเรือ โรงงานผลิตเหล็กกล้า โรงงานเคมีภัณฑ์ โรงงานทอผ้า โรงพยาบาล และที่อยู่อาศัย โดยบริษัทจีนให้ความสนใจลงทุนในด้านการเกษตร การค้า และ อุตสาหกรรม เช่น ผลิตภัณฑ์ยางและเคมีภัณฑ์ต่างๆ อาหารแปรรูป น้ำยางข้น กระเป๋านั่ง การปลูกไม้โตเร็ว การผลิตเส้นด้าย เสื้อผ้าสำเร็จรูป กระเป๋าเดินทาง เคมีภัณฑ์ เครื่องปรับอากาศ และ กล้องถ่ายรูป เป็นต้น

ลักษณะของบริษัทจีนต่าง ๆ โดยมีบริษัทจีนที่สำคัญที่เข้ามาลงทุนในไทย คือ บริษัท China Worldbest Group ซึ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่สุดของบริษัทจีนที่ลงทุนในด้านสิ่งทอ บริษัท เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เช่น Haier, Changhong, TCL และ Huawei เป็นต้น บริษัท น้ำมันจีน เช่น CNPC, SINOPEC, SINOCHEM และ CNOOC นอกจากนี้มีโครงการเหมืองแร่โปแตชอาเซียน ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือของกลุ่มประเทศอาเซียน บริษัททรานเอเชีย โลจิสติกส์ ได้ร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจกับบริษัทคุณหมิง ต้าเชียน ขนส่ง จำกัด บริษัท Holly Group เป็นโครงการนิคมอุตสาหกรรมจีน บริษัท CITIC Group เข้าลงทุนในโครงการก่อสร้างโครงการระบบขนส่งทางรถไฟเชื่อมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และการลงทุนในด้านอื่น ๆ Dongyun, Changlong Foods Co., Ltd., Thai-China Flavours and Fragrances Industrial, Tong Ren Tang และ บริษัท แพลตตินั่มมอเดอร์เนลส์

ลักษณะสำคัญของบริษัทจีน บริษัทจีนมีทั้งรัฐวิสาหกิจและวิสาหกิจเอกชน ในส่วนรัฐวิสาหกิจ เช่น China Worldbest Group, Thai-China Flavours and Fragrances Industry Co., Ltd., Tong ren Tang, China State Construction Engineering และในส่วนวิสาหกิจ

เอกชน เช่น Haier, Changhong, TCL, Huawei เป็นต้น ในส่วนมูลค่าการลงทุน ตั้งแต่ ค.ศ. 1987-2005 มีมูลค่า 31,505.7 ล้านบาท มีการจดทะเบียนการลงทุน 9,965.4 ล้านบาท โดยมี หุ้นส่วนฝ่ายจีน 5,094.3 ล้านบาท และหุ้นส่วนฝ่ายไทยหรือชาวต่างชาติ 3,384.1 ล้านบาท โครงการลงทุนของบริษัทจีนในไทยส่วนใหญ่จะเป็นโครงการขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีมูลค่า การลงทุนไม่เกิน 500 ล้านบาท ในส่วนบริษัทขนาดใหญ่ที่มีการลงทุนเกิน 500 ล้านบาท มี 12 บริษัท เช่น Worldbest Industry (Thailand) Co., Ltd., Worldbest Biochemcials (Thailand) Co., Ltd., Aapico Amata Co., Ltd., Mr. Zhang Lishing, Worldbest Biochemcials (Thailand) Co., Ltd. และ UMC Metals Co., Ltd. เป็นต้น การลงทุนของบริษัทจีน มีการจ้าง แรงงานไทยประมาณ 37,219 คน และแรงงานต่างชาติ 1,122 คน จากการสำรวจข้อมูล 156 โครงการที่เข้ามาลงทุนในไทย บริษัทจีนมีเป้าหมายในการส่งออกเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 80 มี 76 โครงการ และบริษัทจีนที่มีการส่งออกน้อยกว่าร้อยละ 80 มี 80 โครงการ โดยโครงการลงทุนจะ มีการลงทุนในเขต 1 มี 32 โครงการ ในเขต 2 มี 46 โครงการ และในเขต 3 มี 78 โครงการ

